Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0001-7

Ea. 52a
a
(4.H.29.)

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0002-3

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0003-9

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0004-4

ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΤΡΑΓΩΔΙΑ
ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΙΣ.

SEPTEM AD THE- BAS DVCES ÆSCHYLI TRAGOEDIA.

AB IOANNE CASELIO in Latinum ſermonem conuerſa, cum eiusdem in illam animaduerſionibus.

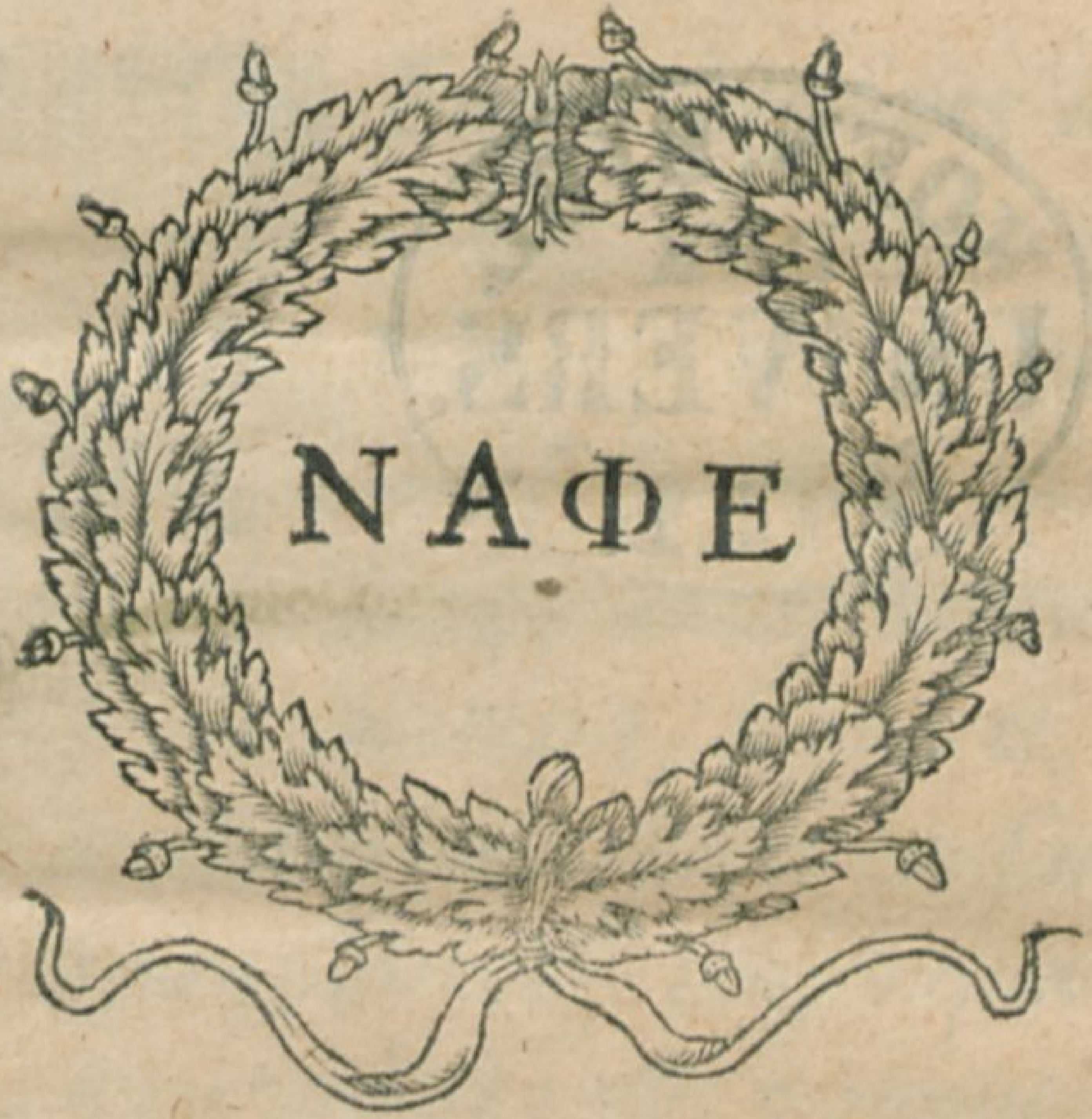

Roſtochij, ex officina Stephani Myliandri.

Anno CIↃ. IↃ. XXCI.
Menſe Ianuario.

Latina Caselii prosaria versio huius Tragoed. Sola prodiit Rostochii 1582. 8uo. vid. Fabricii v. cl. Bibl. Graec. Lib. II. cap. XVI. § 6.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0005-0

KOEN. BIBL. DER UNIVERS. HALLE.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0006-6

AD ILLVSTRISSIMVM DN. VLRICVM

ducem Megap., principem Vandalorum, Comitem Suerinensem, prouinciarum Rostochianæ & Stargardensis Dominum.

PROOEMIVM IOANNIS CASELII.

SEmper homines docti, ijdemq́ boni viri, ad reges monumenta ingenij sui mittere soliti sunt. Id igitur rectè fieri rerum æquus existimator non negabit: veram etiam, si quæret, videbit, & honestam huius facti causam: quas ipse tamen plures esse censeo: quamuis harum vna videri poßit communis omnibus. Vestri enim cum sit, id est summi apud mortales ordinis, minima, maxima, populis vestris comparare commo-

da & bona; accepta profecto vobis referre debemus omnia, & omnium beneficiorum auctores amore, cultu, & laudibus prosequi. Qui igitur ad vos tamquam ad patronos virtutis & sapientiæ, vigilias suas mittunt; minimè sunt reprehendendi. Videntur enim non solum vos honore afficere, quibus quæ habent, & homines habere possunt maxima, & cælestes genij non repudiarent, dedicant, sed etiam tacitè, siue vestri muneris admonere, si opus sit, siue, si opus fortasse non sit, in eo confirmare. Muneris enim regij non minima pars est, etsi à multis negligitur, à plurimis supinè tractatur, omnium partium bonæ doctrinæ conseruatio: neq; id tu ignoras, dux Vlrice, & præclarè te intelligere testatum re ipsa facis. Non pateris enim iacere litteras, sed auctoritate eas tua, non minus quàm sumptu subleuas, quando iubes in acade-

academia tua homines lectißimos & maximè idoneos ad docendum, omnes optimarum doctrinarum partes iuuentuti virtutis & doctrinarum studiose interpretari sedulo. Itaq;, si quod munus litterarium cui principum debetur, vt existimo; tu nequaquam sis prætereundus, à nobis præsertim, qui tuo beneficio hic vitam hanc otiosam in perpetuis vigiliis & cum laboribus agimus, si qua hic nascantur luce non indigna, quibus etiam posteris, vel certè nostris modo adolescentibus consulatur. Ad hanc caussam, quæ profecto & honesta & magna satis est, accedunt aliæ, quibus tamen aliqui nequaquam, alij rectè vti possunt. Nam profecto non cuiuslibet est hominis eruditi, reges monumentis suis ad vitam informare & ad imperium: quod fecerunt sine reprehensione bonorum præstantißimi viri, qui sapien-

tia siue sapientiæ studio, (quoniam sapientem verè dici non posse vnum quempiam mortalium sentiebant, sed sapientiæ tamen sese deditos profitebantur, vt qui hoc vnum, vel certè præ omnibus, agerent) neq; hoc solo, verum etiam vitæ innocentia, & famam sibi & auctoritatem compararant. Plato ad Dionysium Syracusarum principem, quamuis tyrannum, sed inclinari tamen visum ad regium statum, grauiter & accuratè scripsit, vt ex tyranno regem, ex sæuo hero, mitissimum patrem efficeret: ad quem etiam ipsum aliquoties iccirco venisse accepimus: quamquam non profecit, quantum optauerat: quoniam, vt dicitur, mala mens, malus animus. Misit orationes, plenas consilij & saluberrimarum sapientiæ præceptionum, etiam Isocrates ad regem Cypri Nicoclem, & ad Macedoniæ regem illius ætatis potentissimum

Phi-

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0010-7

Philippum. Quid dicam de principe omnium? Aristoteles enim Philippi filium non solum imbuit litteris regiis, sed & alumno huic suo alios libros emendauit, vt nominatim proditum est de Iliade, alios ipse composuit. Summus item homo Seneca Neronem Cæsarem & ore & libris erudijt, eiusq́ æstuantem sæuitiam, partim ratione, partim auctoritate sua sedauit: quoad mercedem Nero persolueret Senecæ, quæ maximis ipsius meritis minimè responderet: cuiusmodi præmia ingratissimi quiq; primis mortalium generis εὐεργέταις vt plurimum persoluunt. Nominaui ex præstantium scriptorum ducibus paucos: quod plures in re clara producere non esse puto necessarium. Aliis certe seculis exstiterunt alij: neq; fere vlla ætas hoc genere caruit, nisi qua forte omnis lux litterarum penitus occidisset: etsi harum cultum aliquem semper, vel in

angu-

angustiis quibusdam fuisse libenter crediderim. Verum neque hodie desint veluti Nestores, homines doctissimi: atque ex ijs iam aliqui viam ostenderunt consulendi rebus pæne collapsis imperij: sed qui & valent in hac re plurimum, & ita sunt animati, minus audiuntur, atque ab alio genere sophistarum exploduntur, quibus omnia calumniis & maledictis miscere in animo est, vt aqua turbata anguillas ipsi capiant, quemadmodum dixit Græcus ille comicus, de tribunis quibusdam ciuitatis Atticæ. Superest altera ex priuatis caussis. Plures enim, eæque veræ & honestæ mihi in mentem modo non veniunt. Nam qui aiunt defensores suis se scriptis quærere; id vt pulcrè verbis exponatur, mihi tamen significare vix aliquid videtur. Debent enim huius generis monumenta cuiusque per se munita esse, & ex firmis aut bonis rationibus,

nibus, non negligenter exædificatæ, vt sustinere & propulsare impetum sophistarum & quorumq; maleuolorum poßint. Talium certe conuitiis non commouetur sapiens, cum sciat veritatis victoriam minimè esse dubiam. Hic etiam si aberrarit, volet in viam redire: quiq; se ducem in ea re non contumeliosum profiteatur; ei aget insuper gratias, quas debere quoq; se intelliget. Ex ijs, quæ alicuius sint ponderis, vna superest: vt à quibus singularia beneficia acceperimus, eorum apud nos memoriam viuere eruditis vigiliis nostris testatum faciamus. Cum enim ex infimis quiq;, qui non peßimi sint, gratum animum erga bene de se meritos declarare studeant, et illius quam poßint luculentißima signa libenter edant: quanto magis quos optimos esse oportet, iis hac in re esse laborandum existimabimus, neque quiescendum antè, quàm aliquid egregiũ

præstiterint, vel certe conatus suos in publicum probarint? præsertim cum hoc ad regum honorem quoque pertinere videatur, ut ad posteritatem vel certe hodie longissimè gentium intelligatur & celebretur, quibus quàm curæ fuerit salus suorum, &, quæ huic seruiunt, litterarum conseruatio. Me vero, cum prima moueret, vt munus tibi litterarium pararem; iure, quam modo indicaui, ad hoc studiū siue officium etiam coëgit. Semper enim professus fui, neque dissimulandum mihi censeo, quanta in me duces Megapolitani ab vltima adolescentia beneficia contulerint: quæ vero his annis à te acceperim,
"neq; ipsa silentio sepeliam, & suo loco ple-
"no quoq; ore prædicabo, & extra adula-
"tionis suspicionem dicam de illustribus
"tuis virtutibus, & præclaris in patriam meritis. Jam vero consilium cepi de dedicandis tibi hisce vigiliis meis, quas indi-

cabam

cabam non inutiles futuras opt. artium studiosæ iuuentuti. Maiore te esse dignum opere fateor: sed maius hoc tempore nihil à me proficisci potuit. Tamen tale aliquid in manibus habeo, quod ad finem perducere non potui paucis mensibus. Tempore enim ei opus est ad meditan-„ dum, qui cum utilitate publica & aliquo„ suo honore quid in lucem cogitet emittere.„ Intelligo autem, quàm hoc sit tenue munus, minimeq́ue respondens magnitudini tuorum in me meritorum. Sed peruulgatum est, neque à veritate abhorret: animum esse spectandum in rebus huiusmodi, eoq́ue sibi satisfieri bonos sinere: multò magis magnanimos, quanto videlicet maiore bonitate illustres. Etsi autem muneris huius tenuitatem ipse agnosco: tamen neque id isto fastigio indignum prorsus existimarim. Cum enim, si quæ de primis litterarum elementis, quorum est

immensa in omni vita vtilitas, eruditè
conscribantur, ad regem recte etiam mit-
ti iudicem: non est quamobrem dubitem
„de tragœdia. In tragœdia enim regum ca-
„sus proponuntur acerbi & varij: quos
„reges aueant cognoscere secundum histo-
„rias. Historia enim vera refert, tragœ-
„dia vero consentanea: illa informat prin-
„cipum animos mirificè multiplicibus con-
„siliis: hæc idem conatur, neq; infelicius vi-
„detur agere: vt vtraq; cum summa omni-
„um rerum magistra philosophia magnã
„habere cognationem, & eius esse aliquid,
„siue ipsius muneris partem explere vide-
atur. Multa sunt in his Septem ad The-
bas Æschyli exempla, quæ se accuratè le-
gentibus ipsa ostendent: sed duo illustria,
quorum vno informatur bonus vir, alte-
ro bonus imperator. Passim & quidem
prima Eteoclis oratione bonum princi-
pem: in Amphiarao deinceps virum bo-
num

num descripsit; vel potius ab oculos spectatoribus posuit. Uterque locus celebratur à Græcis Latinisque primæ classis scriptoribus: quod suo loco docebimus. Bonus ille vir est, idemque ciuis bonus, qui domitis suis cupiditatib., expurgatoque pectore, totus animo sit ad virtutem conformatus, neque ad opinionem aliorum, neque ad falsam gloriam respiciens: minimeque videri, sed esse bonus velit. Qui sit eiusmodi; in eius animo prouenire quoque vberrimam optimorum consiliorum segetem, quis dubitet? Hic enim est sulcus Æschyli fœcundissimus: hæc proæresis celebrata à philosophis: hic fons pœne dixerim felicitatis humanæ. Ex virtute enim ea promanat & consiliis, determinante nihilominus & largiente omnia, summo omnium moderatore. De rege videamus, quid ipse hic dicat rex Eteocles: præterquam quod bonum principem esse bonum virum oportet,

tet, comparat eum cum bono gubernatore, qui in puppi sedens, clauum nauis, quocunq; mari, quibuscumque ventis, omni tempestate teneat, oculis somnum numq̃ capiens. Hoc igitur regium est, tantum virtute cæteris præstare, quantum dignitate & honoribus: thesauros salubrium consiliorũ habere mente reconditos, quos, quoties opus sit, depromas, cum vtilitate publica, ad confirmandas res prosperas, ad calamitatum depulsiones: excubias agere perpetuas, media etiam nocte vigilare, rebus aliquando gerendis, semper deliberandis occupatum: cum vulgus etiam ipso meridie stertat & somniet: quæ omnia & verè & pluribus, forte etiam magnificentius, à me possent explicari, si modum transeundum putarem epistolæ. Sed patere, princeps optime, vt, quemadmodum Romanorum orator optimus, idemq; senator nulli secundus, hanc ipsam

rem, ex hoc fonte illustrauit, Scipionem in suis de rep. libris ita loquentem inducens, referam. Vt, inquit, gubernatori cursus secundus, medico salus, imperatori victoria: sic huic moderatori reip., beata ciuium vita proposita est, vt opib. firma, copijs locuples, gloria ampla, virtute honesta sit. Huius enim operis maximi, inter homines atq; optimi, illum esse effectorem volo. Plura consideranti hanc tragœdiam occurret, digna profecto, quæ quisq; etiam princeps animo infigat: quorũ vsus, tum in vita priuata, tum in rep. latè patet. Non igitur dubito, princeps Vlrice, quin, quam in explicatione tragœdiæ operam posui, probaturus sis, & qualescumq; vigilias non aspernaturus, non rogatu solum meo, sed iudicio etiam tuo. Iudicas enim sine his litteris iacere omnem humanitatem, et rationem veram gubernandæ reipublicæ: atq; iccirco earum conserua-

ſeruationem, vt regio ordine dignum eſt, adiuuas. Mihi nihil noui peto: ſed de veteri benignitate gratias agens, quæſo et contendo, de ea nihil vt remittas: verum multo magis, atq; obnixius mihi obteſtandus es, vt hanc academiam tuam porro fulcias: quod cum fiat multis alijs modis, tum fit potiſſimum præſtantibus virtute et doctrina viris et tuendis aduerſus calumnias ſycophantarum, & arceſſendis alijs, qui ſuccedant bonis. Nam pauci hodie reperiuntur, qui, cum laude & vtilitate publica, hoc docendi arduo profecto munere fungantur: & inuenit immanis barbaria nouas machinas ad ſcholarum euerſionem. Dedit enim quibusdam ſuis emiſſarijs ſummæ ſapientiæ & ſanctimoniæ perſonam, qui vt ſibi aurum, honores, et dominatum parent, optimos quosq; petunt, exigunt, & quod in ipſis eſt, è medio tollunt: atq; omnia hæc artificijs: non dicam modo, cuiuſmodi in excuſſorũ locos ſubrogent. Vtinam mihi liceat non queri: neque enim libet, neq; viro valde dignum eſt: ſed tuto liceat hac de re, in qua poſteritatis ſalus ſita eſt, ſententiam meam ſcripto exponere ad Germaniæ principes. Malim id fieri ab homine doctiſſimo, qui et auctoritate polleat: neq; ſane dubito, multos eſſe, qui et rectè ſentiant, et hoc præſtare rectius poſſint, quàm ego. Audire autem ſapientes regium eſt; & ſapientum reges monere de ijs, quæ pertinent ad ſalutem publicam, non ſolum horum hominum, ſed etiam exorientis ſeculi. Nam & principum et doctorum eſt, etiam de poſteris bene mereri, & nequaq; malitia noſtra, aut oſcitantia, aut ſilentio, poſteritatem prodere. Sed naſcatur mihi noui capitis explicatio: finem igitur faciam epiſtolæ. Deus max., idemq; opt. te optimum principem, tibi, tuis, et imperio incolumem cuſtodiat. Vale. Roſtochio Kal. Decemb. 1580.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0020-3

ΑΙΣΧΥΛΟΥ
ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΠΤΑ
ΕΠΙ ΘΗΒΑΙΣ.

ἐτ. Κάδμου πολῖται, χρὴ λέγειν τὰ καίρια,
ὅστις φυλάσσει πρᾶγος ἐν πρύμνῃ, πόλεως
οἴακα νωμῶν, βλέφαρα μὴ κοιμῶν ὕπνῳ.
εἰ μὲν γὰρ εὖ πράξαιμεν, αἰτία θεῶν:
εἰ δ᾽ αὖθ᾽ (ὃ μὴ γένοιτο) συμφορὰ τύχοι,
Ἐτεοκλέης ἂν εἷς πολὺς κατὰ πτόλιν
ὑμνοῖθ᾽ ὑπ᾽ ἀστῶν φροιμίοις πολυῤῥόθοις,
οἰμώγμασίν θ᾽, ὧν Ζεὺς ἀλεξητήριος,
ἐπώνυμος γένοιτο καδμείων πόλει.
ὑμᾶς δὲ χρὴ νῦν, καὶ τὸν ἐλλείποντ᾽ ἔτι
ἥβης ἀκμαίας, καὶ τὸν ἔξηβον χρόνῳ,
βλάστημον ἀλδαίνοντα σώματος πολύν,
ὥραν τ᾽ ἔχονθ᾽ ἕκαστον, ὥς τι συμπρεπὲς,
πόλει τ᾽ ἀρήγειν, καὶ θεῶν ἐγχωρίων
βωμοῖσι τιμὰς μὴ ᾽ξαλειφθῆναι ποτέ,
τέκνοις τε γῇ τε μητρί, φιλτάτῃ τροφῷ.
ἡ γὰρ νέους ἕρποντας εὐμενεῖ πέδῳ,
ἅπαντα πανδοκοῦσα παιδείας ὄτλον,
ἐθρέψατ᾽ οἰκιστῆρας ἀσπιδηφόρους
πιστούς, ὅπως γένοισθε πρὸς χρέος τόδε,
καὶ νῦν μὲν ἐς τόδ᾽ ἦμαρ εὖ ῥέπει θεός.
χρόνον γὰρ ἤδη τόνδε πυργηρουμένοις,

καλῶς τὰ πλείω πόλεμος ἐκ θεῶν κυρεῖ.
νῦν δ' ὡς ὁ μάντις φησίν, οἰωνῶν βοτήρ,
ἐν ὠσὶ νωμῶν καὶ φρεσίν, πυρὸς δίχα,
χρηστηρίους ὄρνιθας ἀψευδεῖ τέχνῃ·
οὗτος τοιῶνδε δεσπότης μαντευμάτων
λέγει μεγίστην προσβολὴν ἀχαιΐδα
νυκτηγορεῖσθαι, κἀπιβουλεύσειν πόλει.
ἀλλ' ἔς τ' ἐπάλξεις καὶ πύλας πυργωμάτων
ὁρμᾶσθε πάντες, σοῦσθε σὺν παντευχίᾳ·
πληροῦτε θωρακεῖα, κἀπὶ σέλμασι
πύργων στάθητε, καὶ πυλῶν ἐπ' ἐξόδοις
μίμνοντες, εὖ θαρσεῖτε, μηδ' ἐπηλύδων
ταρβεῖτ' ἄγαν ὅμιλον. εὖ τελεῖ θεός.
σκοποὺς δὲ κἀγὼ καὶ κατοπτῆρας στρατοῦ
ἔπεμψα, τοὺς πέποιθα μὴ ματᾶν ὁδῷ·
καὶ τῶνδ' ἀκούσας, οὔτι μὴ ληφθῶ δόλῳ.
ἀγγ. ἐτεόκλεες, φέριστε, καδμείων ἄναξ,
ἥκω σαφῆ τἀκεῖθεν ἐκ στρατοῦ φέρων,
αὐτὸς κατόπτης δ' εἰμ' ἐγὼ τῶν πραγμάτων.
ἄνδρες γὰρ ἑπτὰ θούριοι λοχαγέται,
ταυροσφαγοῦντες ἐς μελάνδετον σάκος,
καὶ θιγγάνοντες χερσὶ ταυρείου φόνου
ἄρη, ἐνυώ, καὶ φιλαίματον φόβον
ὡρκωμότησαν, ἢ πόλει κατασκαφὰς
θέντες, λαπάξειν ἄστυ καδμείων βίᾳ,
ἢ γῆν θανόντες τήνδε φυράσειν φόνῳ·
μνημεῖά θ' αὑτῶν τοῖς τεκοῦσιν ἐς δόμους
πρὸς ἅρμ' ἀδράστου χερσὶν ἔστεφον, δάκρυ

λείβον-

λεόντων. οἶκτος δ' οὔτις ἦν διὰ στόμα.
σιδηρόφρων γὰρ θυμὸς ἀνδρείᾳ φλέγων
ἔπνει, λεόντων ὡς ἄρη δεδορκότων.
καὶ τῶνδε πύστις οὐκ ὄκνῳ χρονίζεται,
κληρουμένους δ' ἔλειπον, ὡς πάλῳ λαχὼν
ἕκαστος αὐτῶν πρὸς πύλας ἄγοι λόχον.
πρὸς ταῦτ' ἀρίστους ἄνδρας ἐκκρίτους πόλεως
πυλῶν ἐπ' ἐξόδοισι τάγευσαι τάχος.
ἐγγὺς γὰρ ἤδη πάνοπλος ἀργείων στρατὸς
χωρεῖ, κονίει, πεδία δ' ἀργηστὴς ἀφρὸς
χραίνει σταλαγμοῖς ἱππικῶν ἐκ πνευμόνων.
σὺ δ' ὥστε ναὸς κεδνὸς οἰακοστρόφος,
φράξαι πόλισμα, πρὶν καταιγίσαι πνοὰς
ἄρεος. βοᾷ γὰρ κῦμα χερσαῖον στρατοῦ:
καὶ τῶνδε καιρὸν ὅστις ὤκιστος λάβε:
κἀγὼ τὰ λοιπὰ πιστὸν ἡμεροσκόπον
ὀφθαλμὸν ἕξω, καὶ σαφηνείᾳ λόγου
εἰδὼς τὰ τῶν θύραθεν ἀβλαβὴς ἔσῃ.
ἐτ. ὦ ζεῦ τε καὶ γῆ, καὶ πολισσοῦχοι θεοί,
ἀρά τ' ἐριννὺς πατρὸς ἡ μεγασθενής,
μή μοι πόλιν γε πρυμνόθεν πανώλεθρον
ἐκθαμνίσητε δηϊάλωτον, ἑλλάδος
φθόγγον χέουσαν, καὶ δόμους ἐφεστίους:
ἐλευθέραν δὲ γῆν τε καὶ κάδμου πόλιν
ζυγοῖσι δουλίοισι μήποτε σχέθειν.
γένεσθε δ' ἀλκή. ξυνὰ δ' ἐλπίζω λέγειν:
πόλις γὰρ εὖ πράσσουσα δαίμονας τίει.
χο. θρέομαι φοβερὰ μεγάλ' ἄχη,

μεθεῖται στρατὸς στρατόπεδον λιπών,
ῥεῖ πολὺς δ' ὧδε λεὼς πρόδρομος ἱππότας:
αἰθερία κόνις με πείθει φανεῖ-
σ', εὔανδρος, σαφὴς, ἔτυμος ἄγγελος
ἐλεδεμνὰς πεδιοπλόκτυπός
τ' ἐγχρίμπτεται βοὰ, ποτᾶται, βρέμει
δ' ἀμαχέτου δίκαν ὕδατος ὀροκτύπου.
ἰὼ, ἰὼ, ἰὼ, ἰώ. θεοὶ θεαί τ'
ὀρόμενον κακὸν ἀλεύσατε.
βοᾷ ὑπὲρ τειχέων
ὁ λεύκασπις ὄρνυται λαὸς εὐ-
πρεπὴς ἐπὶ πόλιν διώκων.
τίς ἄρα ῥύσεται,
τίς ἄρ' ἐπαρκέσει
θεῶν ἢ θεᾶν;
πότερα δῆτ' ἐγὼ ποτι-
πέσω βρέτη δαιμόνων;
ἰὼ μάκαρες εὔεδροι,
ἀκμάζει βρετέων ἔχεσθαι.
τί μέλλομεν ἀγάστονοι;
ἀκούετ' ἢ οὐκ ἀκού-
ετ' ἀσπίδων κτύπον;
πέπλων καὶ στεφέων
πότ', εἰ μὴ νῦν, ἀμφὶ λιτὰν ἕξομεν;
κτύπον δέδορκα,
πάταγον τ' οὐχ ἑνὸς δορός.
τί ῥέξεις, προδώσεις
παλαίχθων ἄρης

τὰν

τὰν σὰν γᾶν.
ὦ χρυσοπήληξ δαῖμον,
ἔπιδ' ἔπιδε πόλιν,
ἅν ποτ' εὐφιλήταν ἔθου.
θεοὶ πολιοσοῦχοι χθονὸς,
ἴθ' ἴτε παντὲς,
ἴδετε παρθένων
ἱκέσιον λόχον
δουλοσύνης ὕπερ.
κῦμα γὰρ περὶ πόλιν
δοχμολόφων ἀνδρῶν
καχλάζει πνοαῖς
ἄρεος ὀρόμενον.
ἀλλ', ὦ Ζεῦ πάτερ, παντελὲς πάντως
ἄρηξον δαΐων ἅλωσιν.
ἀργεῖοι γὰρ πόλισμα κάδμου
κυκλοῦνται. φόβος δ' ἀρηΐων ὅπλων.
διάδεται δὲ γενύων ἱππείων
κινύρονται φόνον χαλινοί.
ἑπτὰ δὲ ἀγήνορες πρέποντες στρατοῦ
δορυσσόοις σαγαῖς, πύλαις ἑβδόμαις
προσίστανται, πάλῳ λαχόντες.
σύ τ' ὦ Διογενὲς,
φιλόμαχον κράτος,
ῥυσίπολις γενοῦ
παλλὰς, ὅ, θ' ἵππιος
ποντομέδων ἄναξ
ἰχθυβόλῳ μηχανᾷ

ποσειδᾶν ἐπίλυσιν
φόβου, ἐπίλυσιν δίδου.
σύ τ' ἄρης, φεῦ φεῦ,
κάδμου ἐπώνυμον
πόλιν φύλαξον,
κήδεσαί τ' ἐναργῶς.
καὶ κύπρις, ἅτε
γένους προμάτωρ,
ἄλευσον: σέθεν γὰρ αἵμα-
τος γεγόναμεν: λιταῖς σε
θεοκλύτοις ἀπύουσαι
πελαζόμεσθα. καὶ σὺ
λύκει' ἄναξ, λύκειος
γενοῦ στρατῷ δαΐῳ,
στόνων ἀϋτᾶς. σύ τ' ὦ
λατογένεια κούρα,
τόξον εὖ πυκάζου
ἄρτεμι φίλα.
ἒ ἒ ἒ.
ὄτοβον ἁρμάτων
ἀμφὶ πόλιν κλύω,
ὦ πότνια ἥρα:
ἔλακον ἀξόνων
βριθομένων χνόαι,
ἄρτεμι φίλα.
ἒ ἒ ἒ.
δορυτίνακτος δ' αἰθὴρ ἐπιμαίνεται.
τί πόλις ἄμμιν πάσχει, τί γενήσεται;

ποῖ δ'

ποῖ δ' ἔτι τέλος ἐπάγει θεός;
ἒ ἒ ἒ.
ἀκροβόλων δ' ἐπάλ-
ξεων λιθὰς ἔρχεται.
ὦ φίλ' Ἄπολλον
κόναβος ἐν πύλαις
χαλκοδέτων σακέων,
καὶ Διόθεν πολε-
μόκρανον ἁγνὸν τέλος.
ἐν μάχαισί τε μάκαι-
ρ' ἄνασσ' Ὄγκα πρὸ πόλεως
ἑπτάπυλον ἕδος ἐπιῤῥύου.
ἰὼ παναλκεῖς θεοί,
ἰὼ τέλειοι τέλειαί τε γᾶς
τᾶσδε πυργοφύλακες,
πόλιν δορίπονον μὴ προδῶθ'
ἑτεροφώνῳ στρατῷ.
κλύετε παρθένων,
κλύετε πανδίκους
χειροτόνους λιτάς,
ἰὼ φίλοι δαίμονες
λυτήριοι ἀμφιβάντες πόλιν.
δείξαθ' ὡς φιλοπόλιες
μέλεσθ' ἱερῶν δημίων,
μελόμενοι δ' ἀρήξατε:
φιλοθύτων δέ τοι
πόλεως ὀργίων
μνήστορες ἐστέ μοι.

ἐτ. ὑμᾶς

ἐτ. ὑμᾶς ἐρωτῶ θρέμματ' οὐκ ἀνασχετά,
ἦ ταῦτ' ἄριστα καὶ πόλει σωτήρια,
στρατῷ τε θάρσος τῷδε πυργηρουμένῳ,
βρέτη πεσούσας πρὸς πολισσούχων θεῶν,
αὔειν, λακάζειν, σωφρόνων μισήματα;
μήτ' ἐν κακοῖσι, μήτ' ἐν εὐεστοῖ φίλῃ
ξύνοικος εἴην τῷ γυναικείῳ γένει.
κρατοῦσα μὲν γὰρ, οὐχ ὁμιλητὸν θράσος,
δείσασα δ', οἴκῳ καὶ πόλει πλέον κακόν.
καὶ νῦν πολίταις τάσδε διαδρόμους φυγὰς
θεῖσαι διερροθήσατ' ἄψυχον κάκην.
τὰ τῶν θύραθεν δ' ὡς ἄριστ' ὀφέλλετε.
αὐτοὶ δ' ὑπ' αὐτῶν ἔνδοθεν πορθούμεθα.
τοιαῦτα δ' ἂν γυναιξὶ συνναίων ἔχοις.
κ' εἰ μή τις ἀρχῆς τῆς ἐμῆς ἀκούσεται,
ἀνὴρ γυνή τε, χ'ὤ,τι τῶν μεταίχμιον
ψῆφος κατ' αὐτῶν ὀλεθρία βουλεύσεται,
λευστῆρα δήμου δ' οὔτι μὴ φύγῃ μόρον.
μέλει γὰρ ἀνδρὶ, μὴ γυνὴ βουλευέτω
τἄξωθεν: ἔνδον δ' οὖσα, μὴ βλάβην τίθει.
ἤκουσας, ἢ οὐκ ἤκουσας, κωφῇ λέγω;

χο. ὦ φίλον Οἰδίπου τέκος, ἔδει σ' ἀκού-
σασα τὸν ἁρματόκτυπον ὄτοβον, ὄτοβον, ὅτι τε
σύριγγες ἔκλαγξαν ἑλίτροχοι, ἱππι-
κῶν τ' ἀΰπνων πηδαλίων διὰ στόμα
πυριγενετᾶν χαλινῶν.

ἐτ. τί οὖν; ὁ ναύτης ἆρά γ' εἰς πρῶραν φυγὼν
πρύμνηθεν, εὗρε μηχανὴν σωτηρίας,

νεώς

νεὼς καμούσης ποντίῳ πρὸς κύματι;
Χο. ἀλλ' ἐπὶ δαιμόνων πρόδρομος ἦλθον ἀρ-
χαῖα βρέτη, πίσυνος θεοῖς, νιφάδος ὅτ' ὀ-
λοᾶς νιφομένης βρόμος ἐν πύλαις, δὴ τό-
τ' ἤρθην φόβῳ πρὸς μακάρων λιτὰς, πόλεως
ἵν' ὑπερέχοιεν ἀλκάν.
Ἐτ. πύργον στέγειν εὔχεσθε πολεμίων δόρυ.
Χο. οὐκοῦν τάδ' ἔσται πρὸς θεῶν.
Ἐτ. ἀλλ' οὖν θεοὺς
τοὺς τῆς ἁλούσης πόλεος ἐκλείπειν λόγος.
Χο. μήποτ' ἐμὸν κατ' αἰῶνα λίποι θεῶν
ἅδε πανήγυρις, μηδ' ἐπίδοιμι τάν-
δ' ἀστυδρομουμέναν πόλιν, καὶ στράτευμ' ἀ-
πτόμενον πυρὶ δαΐῳ.
Ἐτ. μή μοι θεοὺς καλοῦσα, βουλεύου κακῶς.
πειθαρχία γάρ ἐστι τῆς εὐπραξίας
μήτηρ, γυνὴ σωτῆρος: ὧδ' ἔχει λόγος.
Χο. ἔστι θεοῖς δ' ἔτ' ἰσχὺς καθυπερτέρα:
πολλάκι δ' ἐν κακοῖσι τὰν ἀμήχανον
ἐκ χαλεπᾶς δύας, ὕπερ θ' ὀμμάτων κρη-
μναμέναν νεφέλαν ὀρθοῖ.
Ἐτ. ἀνδρῶν τάδ' ἐστὶ, σφάγια καὶ χρηστήρια
θεοῖσιν ἔρδειν, πολεμίων πειρωμένων.
σὸν δ' αὖ τὸ σιγᾶν, καὶ μένειν εἴσω δόμων.
Χο. Διὰ θεῶν, πόλιν νεμόμεθ' ἀδάμαστον,
δυσμενέων δ' ὄχλον πύργος ἀποστέγει.
τί τάδε νέμεσις στυγεῖ;
Ἐτ. οὔτοι φθονῶ σοι δαιμόνων τιμᾶν γένος:

ἀλλ' ὡς πολίτας μὴ κακοσπλάγχνους τιθῇς,
ἔκηλος ἴσθι, μηδ' ἄγαν ὑπέρφοβου.
χο. ποταίνιον κλύουσα πάταγον, ἄμα
ταρβοσύνῳ φόβῳ τάνδ' ἐς ἀκρόπολιν
τίμιον ἕδος ἱκόμην.
ἐτ. μὴ νῦν ἐὰν θνήσκοντας ἢ τετρωμένους
πύθησθε, κωκυτοῖσιν ἁρπαλίζετε.
τούτῳ γὰρ ἄρης βόσκεται φόνῳ βροτῶν.
χο. καὶ μὴν ἀκούω γ' ἱππικῶν φρυαγμάτων.
ἐτ. μὴ νῦν ἀκούουσ' ἐμφανῶς ἄκου' ἄγαν.
χο. στένει πόλισμα δῆθεν ὡς κυκλουμένων.
ἐτ. οὐκοῦν ἐμ' ἀρκεῖ τῶνδε βουλεύειν πέρι.
χο. δέδοικ', ἀραγμὸς δ' ἐν πύλαις ὀφέλλεται.
ἐτ. οὐ σῖγα; μηδὲν τῶνδ' ἐρεῖς κατὰ πόλιν.
χο. ὦ ξυντέλεια, μὴ προδῷς πυργώματα.
ἐτ. οὐκ ἐς φθόρον σιγῶσ' ἀνασχήσῃ τάδε;
χο. θεοὶ πολῖται μή με δουλείας τυχεῖν.
ἐτ. αὐτὴ σὺ δουλοῖς καί με καὶ πᾶσαν πόλιν.
χο. ὦ παγκρατὲς Ζεῦ τρέψον εἰς ἐχθροὺς βέλος.
ἐτ. ὦ Ζεῦ, γυναικῶν οἷον ὤπασας γένος.
χο. μοχθηρὸν ὥσπερ ἄνδρας, ὧν ἁλῷ πόλις.
ἐτ. παλινστομεῖς αὖ θιγγάνουσ' ἀγαλμάτων.
χο. ἀψυχίᾳ γὰρ γλῶσσαν ἁρπάζει φόβος.
ἐτ. αἰτουμένῳ μοι, κοῦφον, εἰ δοίης τέλος.
χο. λέγοις ἂν ὡς τάχιστα, καὶ τάχ' εἴσομαι.
ἐτ. σίγησον ὦ τάλαινα, μὴ φίλους φόβει.
χο. σιγῶ. σὺν ἄλλοις πείσομαι τὸ μόρσιμον.
ἐτ. τοῦτ' ἀντ' ἐκείνων τοὔπος αἱροῦμαι σέθεν.

καὶ πρός γε τούτοις, ἐκτὸς οὖσ' ἀγαλμάτων,
εὔχου τὰ κρείσσω συμμάχους εἶναι θεούς.
κἀμῶν ἀκούσασ' εὐγμάτων, ἔπειτα σὺ
ὀλολυγμὸν ἱερὸν εὐμενῆ παιώνισον,
ἑλληνικὸν νόμισμα θυστάδος βοῆς,
θάρσος φίλοις, λύουσα πολέμιον φόβον.
ἐγὼ δὲ χώρας τοῖς πολιοσούχοις θεοῖς,
πεδιονόμοις τέ, κ' ἀγορᾶς ἐπισκόποις,
δίρκης τε πηγαῖς, οὐδ' ἀπ' ἰσμηνοῦ λέγω
εὖ ξυντυχόντων, καὶ πόλεως σεσωσμένης,
μήλοισιν αἱμάσσοντας ἑστίας θεῶν,
ταυροκτονοῦντας θεοῖσιν ὧδ' ἐπεύχομαι
θήσειν τρόπαια, πολεμίων δ' ἐσθήματα,
λάφυρα δαΐων δουρίπληχθ' ἁγνοῖς δόμοις;
τοιαῦτ' ἐπεύχου μὴ φιλοστόνος θεοῖς.
μηδ' ἐν ματαίοις καὶ ἀγρίοις ποιφύγμασιν.
οὐ γάρ τι μᾶλλον μὴ φύγῃς τὸ μόρσιμον.
ἐγὼ δ' ἐπ' ἄνδρας ἓξ ἐμοὶ σὺν ἑβδόμῳ,
ἀντηρέτας ἐχθροῖσι τὸν μέγαν τρόπον,
εἰς ἑπτατειχεῖς ἐξόδους τάξω μολών,
πρὶν ἀγγέλους σπερχνούς τε καὶ ταχυῤῥόθους
λόγους ἱκέσθαι, καὶ φλέγειν χρείας ὕπο.
Χο. μέλει, φόβῳ δ' οὐχ ὑπνώσσει κέαρ.
γείτονες δὲ καρδίας μέριμναι
ζωπυροῦσι τάρβος,
τὸν ἀμφιτειχῆ λεών:
δράκοντα δ' ὥς τις τέκνων
ὑπερδέδοικε λεχέ-

ὢν δυσευνήτορας
πάντροφος πελείας.
τοὶ μὲν γὰρ ποτὶ πύργους
πανδημεὶ, πανομιλεὶ
στείχουσι. τί γένωμαι;
τοὶ δ' ἐπ' ἀμφιβόλοισιν
ἰάπτουσι πολίταις
χερμάδ' ὀκρυόεσσαν.
παντὶ τρόπῳ Διογενεῖς ὦ
θεοὶ, πόλιν καὶ στρατὸν
Καδμογενῆ ῥύεσθε.
ποῖον δ' ἀμείψεσθε γαίας πέδον
τᾶς δ' ἄρειον ἐχθροῖς ἀ-
φέντες τὰν βαθύχθον' αἶαν,
ὕδωρ τε Διρκαῖον εὐ-
τρεφέστατον πομάτων
ὅσων ἵησι ποσει-
δᾶν ὁ γαιάοχος
τηθύος τε παῖδες;
πρὸς τάδ' ὦ πολιοῦχοι
θεοὶ, τοῖσι μὲν ἔξω
πύργων, ἀνδρολέτειραν
καὶ τὰν ῥιψόπλον ἄταν
ἐμβάλλοντες ἄροισθε
κῦδος. τοῖς δὲ πολίταις
καὶ πόλεως ῥυτῆρες
εὔεδροί τε στάθητε,
ὀξυγόοις λιταῖσιν.

οἰκτρὸν

οἰκτρὸν γὰρ, πόλιν τήνδ' ὠγυγίαν
ἀΐδ' προϊάψαι, δορὸς ἄγραν,
δουλείαν ψαφαρᾷ σποδῷ
ὑπ' ἀνδρὸς ἀχαιοῦ θεόθεν
περθομέναν ἀτίμως,
τὰς δὲ κεχειρωμένας ἄγεσθαι,
(ἒ ἒ ἒ) νέας τε καὶ παλαιὰς
ἱππηδὸν πλοκάμων, περιερρηγμένων φαρέων.
βοᾷ δ' ἐκκενουμένα πόλις,
λαΐδος ὀλλυμένας μιξοθρόου:
βαρείας τοι τύχας προταρβῶ.
κλαυτὸν δ' ἀρτιτρόποις, ὠμοδρόπων
νομίμων προπάροιθεν διαμεῖψαι
δωμάτων στυγερὰν ὁδόν.
τί; τὸν φθίμενον γὰρ προλέγω
βέλτερα τῶνδε πράσσειν.
πολλὰ γὰρ εὖτε πόλις δαμασθῇ, (ἒ ἒ)
δυστυχῆ τε πράσσει.
ἄλλος δ' ἄλλον ἄγει,
φονεύει, τὰ δὲ καὶ πυρφορεῖ.
καπνῷ δὲ χραίνεται πόλισμ' ἅπαν.
μαινόμενος δ' ἐπιπνεῖ λαοδάμας
μιαίνων εὐσέβειαν ἄρης.
κορκορυγαὶ δ' ἀνὰ ἄστυ,
ποτὶ πτόλιν δ' ὀρκάνη πυργῶτις.
πρὸς ἀνδρὸς δ' ἀνὴρ δορὶ καίνεται.
βλαχαὶ δ' αἱματόεσσαι

τῶν ἐπιμαστιδίων
ἀντιτρεφεῖς βρέμονται.
ἁρπαγαὶ δὲ διαδρομᾶν ὁμαίμονες.
ξυμβολεῖ φέρων φέροντι,
καὶ κενὸς κενὸν καλεῖ,
ξυνόνομον θέλων ἔχειν,
οὔτε μεῖον, ὅτ' ἴσον λελημμένοι.
τίν' ἐκ τῶνδ' εἰκάσαι λόγος πάρα;
παντοδαπὸς δὲ καρπὸς χαμάδις
πεσὼν ἀλγυνεῖ κυρήσας.
πικρὸν δ' ὄμμα θαλαμηπόλων.
πολλὰ δ' ἀκριτόφυρτος
γᾶς δόσις οὐτιδανοῖς
ἐν ῥοθίοισι φορεῖται. δμωΐδες δὲ καινοπή-
μονες νέαι τλήμονες
εὐνὰν αἰχμάλωτον
ἀνδρὸς εὐτυχοῦντος, ὡς
δυσμενοῦς ὑπερτέρου.
ἐλπὶς ἔστι νύκτερον
τέλος μολεῖν, παγκλαύτων
ἀλγέων ἐπίρροθον.
ἡμ. ὅτοι κατόπτης, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, στρατοῦ
πεύθω τιν' ἡμῖν ὦ φίλαι, νέαν φέρει,
σπουδῇ διώκων πομπίμους χνόας ποδῶν.
ἡμ. καὶ μὴν ἄναξ ὅδ' αὐτὸς οἰδίπου τόκος
ἐς ἀρτίκολλον ἀγγέλου λόγον μαθεῖν:
σπουδὴ δὲ καὶ τοῦδ' οὐκ ἀπαρτίζει πόδα.
ἀγγ. λέγοιμ' ἂν, εἰδὼς εὖ, τὰ τῶν ἐναντίων,

ὥς τ'

ὡς τ' ἐν πύλαις ἕκαστος ἔλαχε πάλον.
τυδεὺς μὲν ἤδη πρὸς πύλαισι προιτίσι
βρέμει, πόρον δ' ἰσμηνὸν οὐκ ἐᾷ περᾷν
ὁ μάντις. οὐ γὰρ σφάγια γίνεται καλά.
τυδεὺς δὲ μαργῶν, καὶ μάχης λελιμμένος,
μεσημβριναῖς κλαγγαῖσιν ὡς δράκων βοᾷ:
θένει δ' ὀνείδει μάντιν οἰκλείδην σοφὸν,
σαίνειν μόρον τε καὶ μάχην, ἀψυχίᾳ.
τοιαῦτ' ἀϋτῶν, τρεῖς κατασκίους λόφους
σείει, κράνους χαίτωμ', ὑπ' ἀσπίδος δὲ τῷ
χαλκήλατοι κλάζουσι κώδωνες φόβον.
ἔχει δ' ὑπέρφρονον σῆμ' ἐπ' ἀσπίδος τόδε,
φλέγονθ' ὑπ' ἄστροις οὐρανὸν τετυγμένον:
λαμπρὰ δὲ πανσέληνος ἐν μέσῳ σάκει,
πρέσβιστον ἄστρων, νυκτὸς ὀφθαλμὸς, πρέπει.
τοιαῦτ' ἀλύων ταῖς ὑπερκόμποις σαγαῖς,
βοᾷ παρ' ὄχθαις ποταμίαις μάχης ἐρῶν.
ἵππος χαλινῶν δ' ὣς κατασθμαίνων, μένει,
ὅστις βοὴν σάλπιγγος ὁρμαίνει μένων:
τίν' ἀντιτάξεις τῷδε, τίς προίτου πυλῶν,
κλείθρων λυθέντων, προστατεῖν φερέγγυος;
ἐτ. κόσμον μὲν ἀνδρὸς οὔτιν' ἂν τρέσαιμ' ἐγὼ,
οὐδ' ἑλκοποιὰ γίνεται τὰ σήματα:
λόφοι δὲ κώδων τ' οὐ δάκνουσ' ἄνευ δορός.
καὶ νύκτα ταύτην, ἣν λέγεις ἐπ' ἀσπίδος
ἄστροισι μαρμαίρουσαν οὐρανοῦ κυρεῖν,
τάχ' ἂν γένοιτο μάντις ἡ ἄνοια τινί.
εἰ γὰρ θανόντι νὺξ ἐπ' ὀφθαλμοῖς πέσοι

τῷ τοι φέροντι σῆμ' ὑπέρκομπον τόδε,
γένοιτ' ἂν ὀρθῶς ἐνδίκως τ' ἐπώνυμον,
κ' αὐτὸς καθ' αὑτοῦ τὴν ὕβριν μαντεύσεται.
ἐγὼ δὲ τυδεῖ κεδνὸν ἀστακοῦ τόκον
τόνδ' ἀντιτάξω προστάτην πυλωμάτων,
μάλ' εὐγενῆ τε, καὶ τὸν αἰσχύνης θρόνον
τιμῶντα, καὶ στυγοῦνθ' ὑπέρφρονας λόγους.
αἰσχρῶν γὰρ ἀργός, μὴ κακὸς εἶναι φιλεῖ.
σπαρτῶν δ' ἀπ' ἀνδρῶν, ὧν ἄρης ἐφείσατο,
ῥίζωμ' ἀνεῖται, κάρτα δ' ἔστ' ἐγχώριος,
μελάνιππος. ἔργον δ' ἐν κύβοις ἄρης κρινεῖ.
δίκη δ' ὁμαίμων κάρτα νιν προστέλλεται
εἴργειν τεκούσῃ μητρὶ πολέμιον δόρυ.
χο. τὸν ἀμὸν νῦν ἀντίπαλον εὐτυχεῖν
θεοὶ δοῖεν, ὡς δικαίως πόλεως
πρόμαχος ὄρνυται. τρέμω δ' αἱματη-
φόρους μόρους ὑπὲρ φίλων
ὀλομένων ἰδέσθαι.
ἀγγ. τούτῳ μὲν οὕτως εὐτυχεῖν θεοὶ δοῖεν.
καπανεὺς δ' ἐπ' ἠλέκτραισιν εἴληχεν πύλαις.
γίγας ὅδ' ἄλλος τοῦ πάρος λελεγμένου
μείζων, ὁ κόμπος δ' οὐ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ,
πύργοις δ' ἀπειλεῖ δείν', ἃ μὴ κραίνοι τύχη.
θεοῦ τε γὰρ θέλοντος φησὶν, οὐδὲ τὴν διὸς
ἔριν πέδῳ σκήψασαν ἐκ ποδῶν σχέθειν.
τὰς δ' ἀστραπάς τε καὶ κεραυνίους βολὰς
μεσημβρινοῖσι θάλπεσι προσείκασεν.
ἔχει δὲ σῆμα, γυμνὸν ἄνδρα πυρφόρον,

φλέγει

φλέγει δὲ λαμπὰς διὰ χερῶν ὡπλισμένη·
χρυσοῖς δὲ φωνεῖ γράμμασι, πρήσω πόλιν.
τοιῷδε φωτὶ πέμπε, τίς ξυστήσεται,
τίς ἄνδρα κομπάζοντα μὴ τρέσας μενεῖ;
ἐτ. καὶ τῷδε κέρδει κέρδος ἄλλο τίκτεται.
τῶν τοι ματαίων ἀνδράσι φρονημάτων
ἡ γλῶσσ᾽ ἀληθὴς γίνεται κατήγορος.
καπανεὺς δ᾽ ἀπειλεῖ, δρᾶν παρεσκευασμένος,
θεοὺς ἀτίζων, κἀπογυμνάζων στόμα,
χαρᾷ ματαίᾳ θνητὸς ὢν εἰς οὐρανὸν
πέμπει, γεγωνᾶ Ζηνὶ κυμαίνοντ᾽ ἔπη.
πέποιθα δ᾽ αὐτῷ ξὺν δίκῃ τὸν πυρφόρον
ἥξειν κεραυνὸν, οὐδὲν ἐξῃκασμένον
μεσημβρινοῖσι θάλπεσιν τοῖς ἡλίου.
ἀνὴρ δ᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ, κ᾽ εἰ στόμαργός ἐστ᾽ ἄγαν,
αἴθων τέτακται λῆμα πολυφόντου βία,
φερέγγυον φρούρημα, προστατηρίας
ἀρτέμιδος εὐνοίαισι, σύν τ᾽ ἄλλοις θεοῖς.
λέγ᾽ ἄλλον ἄλλαις ἐν πύλαις εἰληχότα.
χο. ὄλοιθ᾽ ὃς πόλει μεγάλ᾽ ἐπεύχεται,
κεραυνοῦ δέ μιν βέλος ἐπισχέθοι,
πρὶν ἐμὸν ἐσθορεῖν δόμον, πωλικῶν
θ᾽ ἑδωλίων
ὑπερκόμπῳ δορί ποτ᾽ ἐκλαπάξαι.
ἀγγ. καὶ μὴν τὸν ἐντεῦθεν λαχόντα πρὸς πύλαις
λέξω. τρίτῳ γὰρ ἐτεόκλῳ τρίτος πάλος
ἐξ ὑπτίου πήδησεν εὐχάλκου κράνους,
πύλαισι νηΐτισι προσβαλεῖν λόχον.

ἵππους δ' ἐν ἀμπυκτῆρσιν ἐμβριμωμένας
δινεῖ, θελούσας πρὸς πύλαις πεπτωκέναι.
φιμοὶ δὲ συρίζουσι βάρβαρον τρόπον,
μυκτηροκόμποις πνεύμασι πληρούμενοι.
ἐσχημάτισται δ' ἀσπὶς οὐ σμικρὸν τρόπον.
ἀνὴρ δ' ὁπλίτης κλίμακος πρὸς ἀμβάσεις
στείχει, πρὸς ἐχθρῶν πύργον, ἐκπέρσαι θέλων:
βοᾷ δὲ χ' οὗτος γραμμάτων ἐν συλλαβαῖς,
ὡς οὐδ' ἂν Ἄρης σφ' ἐκβάλοι πυργωμάτων:
καὶ τῷδε φωτὶ πέμπε τὸν φερέγγυον,
πόλεως ἀπείργειν τῆσδε δούλειον ζυγόν.
ἐτ. πέμποιμ' ἂν ἤδη τόνδε, σὺν τύχῃ δὲ, τῳ:
καὶ πέμπεται δ' οὐ κόμπον ἐν χεροῖν ἔχων,
Μεγαρεὺς Κρέοντος σπέρμα τοῦ σπαρτῶν γένους,
ὃς οὔτι μάργων ἱππικῶν φρυαγμάτων
βρόμον φοβηθεὶς ἐκ πυλῶν χωρήσεται:
ἀλλ' ἢ θανὼν τροφεῖα πληρώσει χθονὶ,
ἢ καὶ δύ' ἄνδρε, καὶ πόλισμ' ἐπ' ἀσπίδος
ἑλὼν, λαφύροις δῶμα κοσμήσει πατρὸς,
κόμπαζ' ἐπ' ἄλλῳ, μηδέ μοι φθόνει λέγων.
χο. ἐπεύχομαι δὴ τάδε μὲν εὐτυχεῖν,
ἰὼ πρόμαχ' ἐμῶν δόμων, τοῖσι δὲ δυστυχεῖν:
ὡς δ' ὑπέραυχα βάζουσ' ἐπὶ πόλει
μαινομένᾳ φρενὶ, τώς νιν Ζεὺς νεμέ-
τωρ ἐπίδοι κοταίνων.
ἀγ. τέταρτος ἄλλος, γείτονας πύλας ἔχων
ὄγκας ἀθάνας, ξὺν βοῇ παρίσταται
ἱππομέδοντος σχῆμα, καὶ μέγας τύπος:

ἅλω δὲ

ἅλω δὲ πολλὴν (ἀσπίδος κύκλον λέγω)
ἔφριξα δινήσαντος: οὐκ ἄλλως ἐρῶ.
ὁ σημάτουργὸς δ' οὔτις εὐτελὴς ἄρ' ἦν,
ὅστις τόδ' ἔργον ὤπασε πρὸς ἀσπίδι
τυφῶν' ἱέντα πυρπνόον διὰ στόμα
λιγνὺν μέλαιναν, αἰόλην πυρὸς κάσιν:
ὄφεων δὲ πλεκτάναισι περίδρομον κύτος
προσηδάφισται κοιλογάστορος κύκλου:
αὐτὸς δ' ἐπηλάλαξεν, ἔνθεος δ' ἄρει
βακχᾷ πρὸς ἀλκὴν θυὰς ὥς, φόβον βλέπων.
τοιοῦδε φωτὸς πεῖραν εὖ φυλακτέον.
φόβος γὰρ ἤδη πρὸς πύλαις κομπάζεται.
ἐτ. πρῶτον μὲν ὄγκα παλλὰς, ἥτ' ἀγχίπτολις
πύλαισι γείτων, ἀνδρὸς ἐχθαίρουσ' ὕβριν
εἴρξει νεοσσῶν ὡς δράκοντα δύσχιμον:
ὑπέρβιος δὲ κεδνὸς οἴνοπος τόκος
ἀνὴρ κατ' ἄνδρα τοῦτον ᾑρέθη, θέλων
ἐξιστορῆσαι μοῖραν, ἐν χρείᾳ τύχης:
οὔτ' εἶδος, οὔτε θυμὸν, οὔθ' ὅπλων σχέσιν
μωμητὸς, ἑρμῆς δ' εὐλόγως συνήγαγεν.
ἐχθρὸς γὰρ ἀνὴρ ἀνδρὶ τῷ ξυστήσεται.
ξυνοίσετον δὲ πολεμίους ἐπ' ἀσπίδων
θεούς. ὁ μὲν γὰρ πυρπνόον τυφῶν' ἔχει,
ὑπερβίῳ δὲ ζεὺς πατὴρ ἐπ' ἀσπίδος
σταδαῖος ἧσται, διὰ χερὸς βέλος φλέγων:
κ' οὔπω τις εἶδε ζῆνά που νικώμενον.
τοιάδε μέντοι προσφιλεία δαιμόνων.
πρὸς τῶν κρατούντων δ' ἐσμὲν, οἱ ἡσσωμένων.

εἰκὸς δὲ πράξειν ἄνδρας ὧδ' ἀντιστάτας,
εἰ Ζεύς τε Τυφῶ καρτερώτερος μάχῃ,
ὑπερβία γε, πρὸς λόγον τοῦ σήματος,
σωτὴρ γένοιτ' ἂν Ζεὺς ἐπ' ἀσπίδος τυχών.

χο. πέποιθα τὸν Διὸς ἀντίτυπον ἔχοντα
ἄφιλον ἐν σάκει τοῦ χθονίου δέμας,
δαίμοσιν ἐχθρὸν εἴκασμα, βροτοῖσί τε καὶ
δαροβίοισι θεοῖσι, πρόσθεν πυ-
λᾶν κεφαλὰν ἰάψειν.

ἀγγ. οὕτως γένοιτο. τὸν δὲ πέμπτον αὖ λέγω,
πέμπταισι προσταχθέντα Βορέαισιν πύλαις,
τύμβον κατ' αὐτὸν Διογενοῦς Ἀμφίονος.
ὄμνυσι δ' αἰχμὴν, ἣν ἔχει, μᾶλλον θεοῦ
σέβειν πεποιθὼς, ὀμμάτων θ' ὑπέρτερον,
ἦ μὴν λαπάξειν ἄστυ Καδμείων βίᾳ
Διός. τόδ' αὐδᾷ μητρὸς ἐξ ὀρεσκόου
βλάστημα καλλίπρωρον, ἀνδρόπαις ἀνήρ.
στείχει δ' ἴουλος ἄρτι διὰ παρηίδων,
ὥρας φυούσης, ταρφὺς ἀντέλλουσα θρίξ.
ὁ δ' ὠμὸν, οὔτι παρθένων ἐπώνυμον,
φρόνημα, γοργὸν δ' ὄμμ' ἔχων προσίσταται.
οὐ μὴν ἀκόμπαστός γ' ἐφίσταται πύλαις:
τὸ γὰρ πόλεως ὄνειδος ἐν χαλκηλάτῳ
σάκει, κυκλωτῷ σώματος προβλήματι,
σφίγγ' ὠμόσιτον προσμεμηχανευμένην
γόμφοις ἐνώμα, λαμπρὸν ἔκκρουστον δέμας,
φέρει δ' ὑφ' αὐτῇ φῶτα Καδμείων ἕνα,
ὡς πλεῖστ' ἐπ' ἀνδρὶ τῷδ' ἰάπτεσθαι βέλη.

ἐλθὼν δ' ἔοικεν οὐ καπηλεύσειν μάχην,
μακρᾶς κελεύθου δ' οὐ καταισχυνεῖν πόρον
παρθενοπαῖος ἀρκὰς, ὁ δὲ τοιόσδ' ἀνὴρ
μέτοικος, ἄργει δ' ἐκτίνων καλὰς τροφὰς,
πύργοις ἀπειλεῖ τοῖσδ', ἃ μὴ κράνοι θεός.
ἐτ. εἰ γὰρ τύχοιεν ὧν φρονοῦσι, πρὸς θεῶν,
αὐτοῖς ἐκείνοις ἀνοσίοις κομπάσμασι.
ἦ τ' ἂν πανώλεις παγκάκως τ' ὀλοίατο.
ἔστιν δὲ καὶ τῷδ', ὃν λέγεις τὸν ἀρκάδα
ἀνὴρ ἄκομπος, χεὶρ δ' ὁρᾷ τὸ δράσιμον,
ἄκτωρ ἀδελφὸς τοῦ πάρος λελεγμένου:
ὃς οὐκ ἐάσει γλῶσσαν, ἐργμάτων ἄτερ,
ἔσω πυλῶν ῥέουσαν, ἀλδαίνειν κακά.
οὐδ' εἰσαμεῖψαι θηρὸς ἐχθίστου δάκους
εἰκὼ φέροντα πολεμίας ἐπ' ἀσπίδος.
ἔξωθεν εἴσω τῷ φέροντι μέμψεται,
πυκνοῦ κροτισμοῦ τυγχάνουσ' ὑπὸ πτόλιν.
θεῶν θελόντων δ' ἂν ἀληθεύσαιμ' ἐγώ.
χο. ἱκνεῖται λόγος διὰ στηθέων,
τριχὸς δ' ὀρθίας πλόκαμος ἵσταται,
μεγάλα μεγαληγόρων κλύων ἀνο-
σίων ἀνδρῶν. εἴθε οἱ θεοὶ
τούσδ' ὀλέσειαν ἐν γᾷ.
ἀγγ. ἕκτον λέγοιμ' ἂν ἄνδρα σωφρονέστερον,
ἀλκήν τ' ἄριστον μάντιν, ἀμφιάρεω βίαν:
ὁμολωΐσιν δὲ πρὸς πύλαις τεταγμένος
κακοῖσι βάζει πολλὰ τυδέως βίαν,
τὸν ἀνδροφόντην, τὸν πόλεως ταράκτορα,

μέγιστον ἄργει τῶν κακῶν διδάσκαλον,
ἐριννύος κλητῆρα, πρόσπολον φόνου,
κακῶν τ' ἀδράστῳ τῶνδε βουλευτήριον.
καὶ τὸν σὸν αὖθις πρόσμορον ἀδελφεὸν
ἐξυπτιάζων ὄνομα πολυνείκους βίαν,
δίς τ' ἐν τελευτῇ τοὔνομ' ἐνδατούμενος,
καλεῖ. λέγει δὲ τοῦτ' ἔπος διὰ στόμα,
ἦ τοῖον ἔργον καὶ θεοῖσι προσφιλὲς,
καλόν τ' ἀκοῦσαι, καὶ λέγειν μεθυστέροις,
πόλιν πατρῴαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς
πορθεῖν, στράτευμ' ἐπακτὸν ἐμβεβληκότα.
μητρός τε πηγὴν τίς κατασβέσει δίκη;
πατρίς τε γαῖα σῆς ὑπὸ σπουδῆς δορὶ
ἁλοῦσα, πῶς σοι σύμμαχος γενήσεται;
ἔγωγε μὲν δὴ τήνδε πιανῶ χθόνα,
μάντις κεκευθὼς πολεμίας ὑπὸ χθονός.
μαχώμεθ', οὐκ ἄτιμον ἐλπίζω μόρον.
τοιαῦθ' ὁ μάντις, ἀσπίδ' εὔκυκλον νέμων
πάγχαλκον, ηὔδα: σῆμα δ' οὐκ ἐπῆν κύκλῳ.
οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει,
βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενος,
ἐξ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλεύματα:
τούτῳ σοφούς τε κἀγαθοὺς ἀντηρέτας
πέμπειν ἐπαινῶ. δεινὸς ὃς θεοὺς σέβει.
ἐτ. φεῦ τοῦ ξυναλλάσσοντος ὄρνιθος βροτοῖς
δίκαιον ἄνδρα τοῖσι δυσσεβεστέροις.
ἐν παντὶ πράγει δ' ἔσθ' ὁμιλίας κακῆς
κάκιον οὐδὲν, καρπὸς οὐ κομιστέος:
ἄτης ἄρουρα θάνατον ἐκκαρπίζεται.

ἢ γὰρ ξυνεισβὰς πλοῖον εὐσεβὴς ἀνὴρ
ναύτῃσι θερμοῖς καὶ πανουργίᾳ τινὶ,
ὄλωλεν ἀνδρῶν σὺν θεοπτύστῳ γένει.
ἢ ξὺν πολίταις ἀνδράσιν, δίκαιος ὢν,
ἐχθροξένοις τε καὶ θεῶν ἀμνήμοσι,
ταυτοῦ κυρήσας ἐνδίκως ἀγρεύματος,
πληγεὶς θεοῦ μάστιγι παγκοίνῳ δάμη.
οὗτος δ' ὁ μάντις, (υἱὸν οἰκλέους λέγω)
σώφρων, δίκαιος, ἀγαθὸς, εὐσεβὴς ἀνὴρ,
μέγας προφήτης, ἀνοσίοισι συμμιγεὶς
θρασυστόμοισιν ἀνδράσι φρενῶν βίᾳ
τείνουσι, πομπὴν τὴν μακρὰν πάλιν μολεῖν,
διὸς θέλοντος, συγκαθελκυσθήσεται.
δοκῶ μὲν οὖν σφε μηδὲ προσβαλεῖν πύλαις,
οὐχ ὡς ἄθυμον, οὐδὲ λήματος κάκῃ:
ἀλλ' οἶδεν ὥς σφε χρὴ τελευτῆσαι μάχῃ,
εἰ καρπὸς ἔσται θεσφάτοισι λοξίου.
φιλεῖ δὲ σιγᾶν ἢ λέγειν τὰ καίρια.
ὅμως δ' ἐπ' αὐτῷ φῶτα λασθένους βίαν
ἐχθρόξενον πυλωρὸν ἀντιτάξομεν:
γέροντα τὸν νοῦν, σάρκα δ' ἡβῶσαν φέρει,
ποδῶκες ὄμμα, χεῖρα δ' οὐ βραδύνεται
παρ' ἀσπίδος γυμνωθὲν ἁρπάσαι δόρυ.
θεοῦ δὲ δῶρόν ἐστιν εὐτυχεῖν βροτούς.
χο. κλύοντες θεοὶ δικαίας λιτὰς
ἡμετέρας, τελεῖθ' ὡς πόλις εὐτυχῇ,
δορίπονα κάκ' ἐκτρέποντες γᾶς ἐπι-
μόλους: πύργων δ' ἔκτοθεν βαλὼν

Ζεὺς

Ζεύς σφε κάνοι κεραυνῷ.
ἀγγ. τὸν ἕβδομον δὴ τόνδ' ἐφ' ἑβδόμαις πύλαις
λέξω, τὸν αὐτοῦ σοῦ κασίγνητον, πόλει
οἵας γ' ἀρᾶται καὶ κατεύχεται τύχας.
πύργοις ἐπεμβὰς κἀπικηρυχθεὶς χθονί,
ἁλώσιμον παιᾶν' ἐξιακχάσας,
σοὶ ξυμφέρεσθαι, καὶ κτανὼν θανεῖν πέλας,
ἢ ζῶντ' ἀτιμαστῆρα τώς σ' ἀνδρηλάτην
φυγῇ τὸν αὐτὸν τόνδε τίσασθαι τρόπον.
τοιαῦτ' ἀϋτεῖ, καὶ θεοὺς γενεθλίους
καλεῖ πατρῴας γᾶς, ἐποπτῆρας λιτῶν
τῶν ὧν γενέσθαι πάγχυ πολυνείκους βίᾳ.
ἔχει δὲ καινοπηγὲς εὔκυκλον σάκος,
διπλοῦν τε σῆμα προσμεμηχανευμένον.
χρυσήλατον γὰρ ἄνδρα τευχηστὴν ἰδεῖν,
ἄγει γυνή τις σωφρόνως ἡγουμένη.
δίκη δ' ἄρ' εἶναί φησιν, ὡς τὰ γράμματα
λέγει, κατάξω δ' ἄνδρα τόνδε, καὶ πόλιν
ἕξει, πατρῴων δωμάτων τ' ἐπιστροφάς.
τοιαῦτ' ἐκείνων ἐστὶ τὰ 'ξευρήματα.
σὺ δ' αὐτὸς ἤδη γνῶθι τίνα πέμπειν δοκεῖς.
ὡς οὔποτ' ἀνδρὶ τῷδε κηρυκευμάτων
μέμψῃ, σὺ δ' αὐτὸς γνῶθι ναυκληρεῖν πόλιν.
ἐτ. ὦ θεομανές τε καὶ θεῶν μέγα στύγος,
ὦ πανδάκρυτον ἁμὸν οἰδίπου γένος:
ὤμοι, πατρὸς δὴ νῦν ἀραὶ τελεσφόροι:
ἀλλ' οὔτε κλαίειν, οὔτ' ὀδύρεσθαι πρέπει,
μὴ καὶ τεκνωθῇ δυσφορώτερος γόος.

ἐπωνύμῳ δὲ κάρτα πολυνείκῃ λέγω,
τάχ' εἰσόμεθα τἀπίσημ' ὅποι τελεῖ:
εἴ νιν κατάξει χρυσότευκτα γράμματα,
ἐπ' ἀσπίδος φλύοντα σὺν τύφῳ φρενῶν.
εἰ δ' ἡ διὸς παῖς παρθένος δίκη παρῆν
ἔργοις ἐκείνου καὶ φρεσὶν, τάχ' ἂν τόδ' ἦν:
ἀλλ' οὔτε νιν φυγόντα μητρόθεν σκότον,
οὔτ' ἐν τροφαῖσιν, οὔτ' ἐφηβήσαντά πω,
οὔτ' ἐν γενείου συλλογῇ τριχώματος,
δίκη προσεῖπε καὶ κατηξιώσατο:
οὔτ' ἐν πατρῴας μὴν χθονὸς κακουχίᾳ
οἶμαί νιν αὐτῷ συμπαραστατεῖν πέλας.
ἢ δῆτ' ἂν εἴη πανδίκως ψευδώνυμος
δίκη, ξυνοῦσα φωτὶ παντόλμῳ φρένας.
τούτοις πεποιθὼς εἶμι, καὶ ξυστήσομαι
αὐτός: τίς ἄλλος μᾶλλον ἐνδικώτερος;
ἄρχοντί τ' ἄρχων καὶ κασιγνήτῳ κάσις,
ἐχθρὸς σὺν ἐχθρῷ στήσομαι. φέρ' ὡς τάχος
κνημῖδας, αἰχμὴν, καὶ πετρῶν προβλήματα.
χο. μὴ φίλτατ' ἀνδρῶν, οἰδίπου τέκος, γένῃ
ὀργὴν ὅμοιος τῷ κάκιστ' αὐδωμένῳ:
ἀλλ' ἄνδρας ἀργείοισι καδμείους ἅλις
ἐς χεῖρας ἐλθεῖν. αἷμα γὰρ καθάρσιον:
ἀνδροῖν δ' ὁμαίμοιν θάνατος ὧδ' αὐτοκτόνος,
οὐκ ἔστι γῆρας τοῦδε τοῦ μιάσματος.
ἐτ. εἴπερ κακὸν φέροι τις, αἰσχύνης ἄτερ
ἔστω. μόνον γὰρ κέρδος ἐν τεθνηκόσι:
κακῶν δὲ κ' αἰσχρῶν οὔτιν' εὔκλειαν ἐρεῖς.

Χο. τί μέμηνας τέκνον; μή τι σε θυμοπληθὴς
δορίμαργος ἄτα φερέτω·
κακοῦ δ' ἔκβαλ' ἔρωτος ἀρχάν.
Ἐτ. ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα κάρτ' ἐπισπέρχει θεός,
ἴτω κατ' οὖρον κῦμα κωκυτοῦ λαχὸν
φοίβῳ στυγηθὲν πᾶν τὸ λαΐου γένος.
Χο. ὠμοδακής σ' ἄγαν ἵμερος ἐξοτρύ-
νει πικρόκαρπον ἀνδροκτασίαν τελεῖν
αἵματος οὐ θεμιστοῦ.
Ἐτ. φίλου γὰρ αἰσχρά μοι πατρὸς τέλει' ἀρὰ
ξηροῖς ἀκλαύστοις ὄμμασι προσιζάνει,
λέγουσα κέρδος πρότερον ὑστέρου μόρου.
Χο. ἀλλὰ σὺ μὴ 'ποτρύνου, κακὸς οὐ κεκλή-
σῃ, βίον εὖ κυρήσας· μελάναιγις δ' οὐκ
ἔσι δόμων ἐρινύς, εὖτ' ἂν ἐκ χερῶν
θεοὶ θυσίαν δέχωνται.
Ἐτ. θεοῖς μὲν ἤδη πως παρημελήμεθα,
χάρις δ' ἀφ' ἡμῶν ὀλομένων θαυμάζεται·
τί οὖν ἔτ' ἂν σαίνοιμεν ὀλέθριον μόρον;
Χο. νῦν ὅτε σοι παρέστακεν· ἐπεὶ δαίμων
λήματος ἀντροπαία χρόνια μεταλ-
λακτὸς, ἴσως ἂν ἔλθοι θαλερωτέρῳ
πνεύματι. νῦν δ' ἔτι ζεῖ.
Ἐτ. ἐξέζεσεν γὰρ οἰδίπου κατεύγματα·
ἄγαν δ' ἀληθεῖς ἐνυπνίων φαντασμάτων
ὄψεις, πατρῴων χρημάτων δατήριοι.
Χο. πείθου γυναιξί, καίπερ οὐ στέργων ὅμως.
Ἐτ. λέγοιτ' ἂν ὧν ἄνη τις· οὐδὲ χρὴ μακράν.

Χο. μὴ

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0046-8

χο. μὴ ἔλθῃς ὁδοὺς σὺ τάσδ᾽ ἐφ᾽ ἑβδόμαις πύλαις.
ἐτ. τεθηγμένον τοί μ᾽ οὐκ ἀπαμβλυνεῖς λόγῳ.
χο. νίκην γε μέντοι καὶ κακὴν τιμᾷ θεός.
ἐτ. οὐκ ἄνδρ᾽ ὁπλίτην τοῦτο χρὴ στέργειν ἔπος.
χο. ἀλλ᾽ αὐτάδελφον αἷμα δρέψασθαι θέλεις;
ἐτ. θεῶν διδόντων, οὐκ ἂν ἐκφύγοι κακά.
χο. πέφρικα τὰν ὠλεσίοικον
θεόν, οὐ θεοῖς ὁμοίαν.
ἃ γὰρ νύκτωρ παρεκελεύσατο καὶ γέγωνε
παναληθῆ, κακόμαντιν
πατρὸς εὐκταίαν ἐριννὺν
τελέσαι τὰς περιθύμους
κατάρας βλαψίφρονος οἰδιπόδα.
παιδολέτωρ δ᾽ ἔρις τάδ᾽ ὀτρύνει.
ξένος δὲ κλήρους ἐπινωμᾷ
χάλυβος σκυθῶν ἄποικος,
κτεάνων χρηματοδαίτας
πικρός, ὠμόφρων σίδαρος,
χθόνα ναίειν διαπήλας
ὁπόσον ἂν καὶ φθιμένοισι κατέχειν,
τῶν μεγάλων πεδίων ἀμοίρους.
ἐπειδὰν αὐτοὶ κτάνωσιν,
αὐτοδάϊκτοι θάνωσιν,
καὶ χθονία κόνις πίῃ
μελαμπαγὲς αἷμα φοίνιον,
τίς ἂν καθαρμοὺς πόροι;
τίς ἂν σφε λύσειεν;
ὦ πόνοι δόμων νέοι

παλαιοῖς ξυμμιγεῖς κακοῖς.
παλαιγενῆ γὰρ λέγω
παραβασίαν ὠκύποινον.
αἰῶνα δ' ἐν τρίτον μένει:
ἀπόλλωνος εὖτε λάϊος
βίᾳ τρὶς εἰπόντος ἐν
μεσομφάλοις πυθικοῖς
χρηστηρίοις, θνάσκοντα
γέννας ἄτερ σώζειν, πόλιν:
κρατηθεὶς δ' ἐκ φίλων ἀβουλίαις,
γείνατο μὲν μόρον αὐτῷ,
πατροκτόνον οἰδίποδα,
ὅς τε μητρὸς ἁγνὰν
σπείρας ἄρουραν, ἵν' ἐτράφη,
ῥίζαν αἱματόεσσαν
ἔτλα. παράνοια συνᾶγε
νυμφίους φρενώλεις: κακῶν
δ' ὥσπερ θάλασσα κῦμ' ἄγει:
τὸ μὲν πίτνον, ἄλλο δ' ἀείρει
τρίχαλον, ὃ καὶ περὶ πρύμναν
πόλεως καχλάζει.
μεταξὺ δ' ἀλλὰ δι' ὀλίγου
τείνει πύργος ἐν εὔρει.
δέδοικα δὲ σὺν βασιλεῦσι
μὴ πόλις δαμασθῇ.
τέλεια γὰρ παλαιφάτων ἀραί,
βαρεῖαι καταλλαγαί,
τὰ δ' ὀλοὰ πελλόμεν' οὐ παρέρχεται.

πρόπρυμνα δ' ἐκβολὰν φέρει
ἀνδρῶν ἀλφηστῶν
ὄλβος ἄγαν παχυνθείς.
τίν' ἀνδρῶν γὰρ τοσόνδ' ἐθαύμασαν
θεοὶ καὶ ξυνέστιοι πόλεως,
πολύβοτός τ' αἰὼν βροτῶν,
ὅσον τότ' οἰδίπουν τίον,
ἀναρπαξάνδραν
κῆρ' ἀφελόντα χώρας;
ἐπεὶ δ' ἀρτίφρων
ἐγένετο μέλεος ἀθλίων
γάμων ἐπ' ἄλγει δυσφορῶν
μαινομένᾳ κραδίᾳ
δίδυμα κάκ' ἐτέλεσε:
πατροφόνῳ χερὶ τῶν
κρεισσοτέκνων δ' ἀπ'
ὀμμάτων ἐπλάγχθη.
τέκνοις δ' ἀραίας ἐφῆκεν ἐπικότους τροφάς,
(αἶ αἶ, πικρογλώσσους ἀράς)
καί σφε σιδαρονόμῳ
διαχειρίᾳ ποτὲ λαχεῖν
κτήματα. νῦν δὲ τρέω
μὴ τελέσῃ καμψίπους ἐριννύς.
ἀγγ. θαρσεῖτε παῖδες μητέρων τεθραμμέναι:
πόλις πέφευγεν ἥδε δούλειον ζυγόν:
πέπτωκεν ἀνδρῶν ὀμβρίμων κομπάσματα:
πόλις δ' ἐν εὐδίᾳ τε καὶ κλυδωνίου
πολλαῖσι πληγαῖς ἄντλον οὐκ ἐδέξατο.

στέγει δὲ πύργος, καὶ πύλας φερεγγύοις
ἐφραξάμεσθα μονομάχοισι προστάταις:
καλῶς ἔχει τὰ πλεῖστ' ἐν ἓξ πυλώμασι.
τὰς δ' ἑβδόμας ὁ σεμνὸς ἑβδομαγέτας
ἄναξ ἀπόλλων εἵλετ', οἰδίπου γένει
κραίνων παλαιὰς λαΐου δυσβουλίας.
χο. τί δ' ἐστὶ πρᾶγμα νεόκοτον πόλει προσόν;
ἀγγ. πόλις σέσωσται, βασιλέες δ' ὁμόσποροι
ἄνδρες τεθνᾶσιν ἐκ χερῶν αὐτοκτόνων.
χο. τίνες; τί δ' εἶπας; παραφρονῶ φόβῳ λόγου.
ἀγγ. φρονοῦσα νῦν ἄκουσον, οἰδίπου γένος.
χο. οἲ ἐγὼ τάλαινα, μάντις εἰμὶ τῶν κακῶν.
ἀγγ. οὐδ' ἀμφιλέκτως μὴν κατεσποδημένοι.
χο. ἐκεῖθι κ' ἦλθον; βαρέα δ' οὖν, ὅμως φράσον.
ἀγγ. οὕτως ἀδελφαῖς χερσὶν ἠναίροντ' ἄγαν.
χο. οὕτως ὁ δαίμων κοινὸς ἦν ἀμφοῖν ἅμα.
ἀγγ. αὐτὸς δ' ἀναλοῖ δῆτα δύσποτμον γένος:
τοιαῦτα χαίρειν καὶ δακρύσασθαι πάρα:
πόλιν μὲν εὖ πράσσουσαν, οἱ δ' ἐπιστάται,
δισσὼ στρατηγὼ διέλαχον σφυρηλάτῳ
σκύθῃ σιδήρῳ κτημάτων παμπησίαν.
ἕξουσι δ' ἣν λάβωσιν ἐν ταφῇ χθονὸς,
πατρὸς κατ' εὐχὰς δυσπότμους φορούμενοι.
πόλις σέσωσται: βασιλέοιν δ' ὁμοσπόροιν
πέπωκεν αἷμα γαῖ' ὑπ' ἀλλήλων φόνῳ.
χο. ὦ μεγάλε ζεῦ καὶ πολιοσοῦχοι
δαίμονες, οἳ δὴ κάδμου πύργους
τούσδε ῥύεσθε:

πότερον

πότερον χαίρω, κἀπολολύξω
πόλεως ἀσινεῖ σωτῆρι,
ἢ τοὺς μογεροὺς καὶ δυσδαίμονας
ἀτέκνους κλαύσω πολεμάρχους:
οἳ δῆτ' ὀρθῶς κατ' ἐπωνυμίαν
καὶ πολυνεικεῖς
ὤλοντ' ἀσεβεῖ διανοίᾳ.
ὦ μέλαινα καὶ τελεία
γένος οἰδίπου τ' ἀρὰ,
κακόν με καρδίᾳ τι περιπίτνει κρύος.
ἔτευξα τύμβῳ μέλος
ὡς θυὰς αἱματοσταγεῖς
νεκροὺς κλύουσα δυσμόρους
θανόντας: ἦ δύσορνις ἅ-
δε ξυναυλία δορός.
ἐξέπραξεν, οὐδ' ἀπεῖπε
πατρόθεν εὐκταία φάτις:
βουλαὶ δ' ἄπιστοι λαΐου διήρκεσαν.
μέριμνα δ' ἀμφὶ πτόλιν,
καὶ θέσφατ' οὐκ ἀμβλύνεται.
ἰὼ πολύστονοι τόδ' εἰρ-
γάσασθε ἄπιστον: ἦλθε δ' αἰακτὰ
πήματ' οὐ λόγῳ:
τάδ' αὐτόδηλα, προῦπτος ἀγγέλου λόγος:
διπλαῖ μέριμναι, δίδυμ' ἀνορέα
κάκ' αὐτοφόνα, δίμοιρα
τέλεια τὰ πάθη. τί φῶ;
τί δ' ἄλλο γ' ἢ πόνοι πόνων,

δόμων

δόμων ἐφέστιοι.
ἀλλὰ γόον ὦ φίλαι κατ' οὖρον
ἐρέσσετ' ἀμφὶ κρατὶ πόμπιμον χεροῖν
πίτυλον, ὃς αἰὲν δι' ἀχέροντ' ἀμείβεται
τὰν ἄστονον, μελάγκροκον
ναύστολον θεωρίδα,
τὰν ἀστιβῆ ἀπόλλωνι, τὰν ἀνάλιον,
πάνδοκον, εἰς ἀφανῆ τε χέρσον.
ἀλλὰ γὰρ ἥκουσ' αἵδ' ἐπὶ πρᾶγος
πικρὸν, ἀντιγόνη θ' ἠδ' ἰσμήνη
θρῆνον ἀδελφοῖν, οὐκ ἀμφιβόλως
οἶμαι σφ' ἐρατῶν ἐκ βαθυκόλπων
στηθέων ἥσειν ἄλγος ἐπάξιον.
ἡμᾶς δὲ δίκη προτέρον φήμης
τὸν δυσκέλαδόν θ' ὕμνον ἐριννύος
ἰαχεῖν, ἀΐδα
τ' ἐχθρὸν παιᾶν' ἐπιμέλπειν.
ἡμ. ἰὼ δυσαδελφόταται πασῶν, ὁπόσαι
στρόφον ἐσθῆσι περιβάλλονται,
κλαίω, στένομαι, καὶ δόλος οὐδεὶς
μὴ 'κ φρενὸς ὀρθῶς με λιγαίνειν.
ἡμ. ἰὼ ἰὼ δύσφρονες
φίλων ἄπιστοι, καὶ κακῶν ἀτρύμονες,
πατρώους δόμους ἑλόν-
τες μέλεοι σὺν ἀλκᾷ.
ἡμ. μέλεοι δῆτ' οἳ μελέους θανάτους
εὕροντο δόμων ἐπὶ λύμῃ.
ἡμ. ἰὼ ἰὼ δωμάτων

ἐρειψι-

ἐρεψίτοιχοι, καὶ πικρὰς μοναρχίας
ἰδόντες, ἤδη διήλ-
λαχθε σὺν σιδάρῳ,
οὐκ ἔτ' ἐπὶ φιλίᾳ,
ἀλλ' ἐπὶ φόνῳ διεκρίθητε.
κάρτα δ' ἀληθῆ πατρὸς οἰδιπόδα κατεύγματα
πότνι' ἐριννὺς ἐπέκρανε.
ἡμ. δι' εὐωνύμων τετυμμένοι.
ἡμ. τετυμμένοι δῆθ', ὁμο-
σπλάγχνων τε πλευρωμάτων.
ἡμ. αἶ αἶ δαιμόνιοι,
αἶ αἶ δ' ἀντιφόνων
θανάτων ἀραί.
ἡμ. διανταίαν λέγεις πλαγάν.
ἡμ. δόμοισι καὶ σώμασι
πεπλαγμένους ἐννέπω.
ἡμ. ἀναυδάτῳ μένει ἀραίῳ τ' ἐκ πατρὸς
διχόφρονι πότμῳ.
ἡμ. διήκει δὲ καὶ πόλιν
στόνος, στένουσι πύργοι.
στένει δὲ πέδον φίλανδρον.
μενεῖ κτέανά τ' ἐπιγόνοις,
δι' ὧν αἰνομόροις,
δι' ὧν νεῖκος ἔβα,
καὶ θανάτου τέλος:
ἐμοιράσαντο δ' ὀξυκάρδιοι
κτήμαθ' ὥς τ' ἴσον λαχεῖν:
διαλλακτῆρι δ' οὐκ ἀμεμφία φίλοις,

οὐδ' ἐπίχαρις ἀρής.
ἡμ. σιδηρόπλακτοι μὲν ὧδ' ἔχουσι.
ἡμ. σιδηρόπλακτοι δὲ τοὺς μένουσι,
τάχ' ἄν τις εἴποι, τίνος.
ἡμ. τάφων πατρῴων λαχαί.
ἡμ. δόμων μάλ' ἀχὼ ἐπ' αὐτοὺς
προπέμπει δαϊκτὴρ γόος,
αὐτόστονος, αὐτοπήμων,
δαΐφρων, οὐ φιλαγαθής, ἐτύμως
δακρυχέων ἐκ φρενός, ἃ
κλαιομένας μου, μινύθει,
τοῖνδε δυοῖν ἀνάκτοιν.
πάρεστιν δ' εἰπεῖν ἐπ' ἀ-
θλίοισιν, ὡς ἐρξάτην
πολλὰ μὲν πολιήτους.
ξένων τε πάντων στίχας
πολυφθόρους ἐν δαΐ.
δυσδαίμων σφὶν ἁ τεκοῦσα
πρὸ πασῶν γυναικῶν, ὁπόσαι
τεκνογόνοι κέκληνται.
παῖδα τὸν αὐτᾶς πόσιν αὐτᾷ θεμένα,
τούσδ' ἔτεχ', οἱ δ' ὧδ' ἐτελεύτησαν ὑπ' ἀλ-
ληλοφόνοις χερσὶν ὁμοσπόροισιν.
ἰσμ. ὁμόσποροι δῆτα
καὶ πανώλεθροι,
διατομαῖς οὐ φίλαις
ἔριδι μαινομένᾳ
νείκεος ἐν τελευτᾷ.

πέπαυται

πέπαυται δ᾽ ἔχθρος,
ἐν δὲ γαίᾳ ζωὰ
φονοῤῥύτῳ μέμικται:
κάρτα δ᾽ εἰσὶν ὅμαιμοι.
χο. πικρὸς λυτὴρ νεικέων ὁ πόντιος
ξεῖνος ἐκ πυρὸς συθεὶς
θηκτὸς σίδαρος: πικρὸς
δὲ χρημάτων κακὸς δατητὰς ἄρης ἀρὰν
πατρὸς τιθεὶς ἀληθῆ.
ἀν. ἔχουσι μοῖραν λαχόντες, ὦ μέλεοι,
διοσδότων ἀχέων:
ὑπὸ δὲ σώματι γᾶς
πλοῦτος ἄβυσσος ἔσται.
ἰσμ. ἰὼ πολλοῖς ἐπανθήσαν-
τες πόνοισί γε δόμοι:
τελευτᾷ δ᾽ αἵδ᾽ ἐπηλάλαξαν
ἀραὶ τὸν ὀξὺν νόμον,
τετραμμένου παντρόπῳ
φυγᾷ γένους.
ἕστακε δ᾽ ἄτας
τρόπαιον ἐν πύλαις,
ἐν αἷς ἐθείνοντο, καὶ δυοῖν κρατήσας
ἔληξε δαίμων.
ἀν. παισθεὶς ἔπαισας.
ἰσμ. σὺ δ᾽ ἔθανες κατακτανών.
ἀν. δορὶ δ᾽ ἔκτανες.
ἰσμ. δορὶ δ᾽ ἔθανες.
ἀν. μελεόπονος.

ἰσμ. μελεοπαθής.
ἀν. ἴτω δάκρυα.
ἰσμ. ἴτω γόος.
ἀν. προκείσεται κατακτάς:
ἠὲ ἠέ, μαίνεται γόοισι φρήν.
ἰσμ. ἐντὸς δὲ καρδία στένει.
ἀν. ἰὼ ἰὼ πολυδάκρυτε σύ.
ἰσμ. σὺ δ' αὖτε καὶ πανάθλιε.
ἀν. πρὸς φίλου γ' ἔφθισο.
ἰσμ. καὶ φίλον ἔκτανες.
ἀν. διπλᾶ λέγειν.
ἰσμ. διπλᾶ δ' ὁρᾶν.
ἀν. ἀχέων τοίων τάδ' ἐγγύθεν.
ἰσμ. πέλας αἵδ' ἀδελφαὶ ἀδελφεῶν.
ἀν. ἰὼ μοῖρα βαρυδότειρα μογερὰ,
πότνιά τ' οἰδίπου σκιὰ,
μέλαινά τ' ἐριννὺς, ἦ μεγασθενής τις εἶ.
ἰσμ. ἠὲ ἠέ δυσθέατα πήματ' ἐ-
δείξατ' ἐκ φυγᾶς ἐμοί.
ἀν. οὐδ' ἵκεθ' ὡς κατέκτανε.
ἰσμ. σωθεὶς δὲ πνεῦμ' ἀπώλεσεν.
ἀν. ἀπώλεσε δῆτα.
ἰσμ. καὶ τὸ τοῦδ' ἐνόσφισε.
ἀν. τάλαν γένος.
ἰσμ. τάλαινα καὶ πάθον
δύστονα κήδε' ὁμώνυμα.
ἀν. δύυγρα τριπάλτων πημάτων.
ἰσμ. ὀλοὰ λέγειν.

ἀν. ὀλεὰ

ἀν. ὀλοὰ δ' ὁρᾷν.
ἰὼ μοῖρα βαρυδότειρα μογερὰ,
πότνιά τ' οἰδίπου σκιὰ,
μέλαινά τ' ἐριννὺς, ἦ μεγασθενής τις εἶ.
σὺ τοίνυν οἶσθα διαπερῶν.
ἰσμ. σὺ δ' οὐδὲν ὕστερον μαθών.
ἀν. ἐπεὶ κατῆλθες ἐς πόλιν.
ἰσμ. δορός γε τῷδ' ἀντηρέτας.
ἀν. ὀλοὰ λέγειν.
ἰσμ. ὀλοὰ δ' ὁρᾷν.
ἀν. ἰὼ πόνος οὐφ' ἡμῖν.
ἰσμ. ἰὼ ἰὼ κακὰ δώμασι
καὶ χθονὶ, πρὸ πάντων δ' ἐμοί.
ἀν. ἰὼ ἰὼ, καὶ πρόσω γ' ἐμοί.
ἰσμ. ἰὼ ἰὼ δυστόνων κακῶν
ἄναξ ἐτεόκλεις ἀρχηγέτα.
ἀν. ἰὼ πάντων πολυστονώτατοι.
ἰσμ. ἰὼ δαιμονῶντες ἐν ἄτᾳ.
ἀν. ἰὼ ἰὼ ποῦ σφε θήσομεν χθονός.
ἰσμ. ἰὼ ὅπου τιμιώτατον.
ἀν. ἰὼ ἰὼ πῆμα πατρὶ πάρευνον.
κη. δοκοῦντα καὶ δόξαντ' ἀπαγγέλλειν μὲ χρὴ
δήμου προβούλοις τῆσδε καδμείας πόλεως.
ἐτεοκλέα μὲν τόνδ' ἐπ' εὐνοίᾳ χθονὸς
θάπτειν ἔδοξε γῆς φίλαις κατασκαφαῖς.
στυγῶν γὰρ ἐχθροὺς, θάνατον εἵλετ' ἐν πόλει.
ἱερῶν πατρῴων δ' ὅσιος ὢν μομφῆς ἄτερ
τέθνηκεν, οὗπερ τοῖς νέοις θνήσκειν καλόν.

οὕτω μὲν ἀμφὶ τοῦδ' ἐπέσταλται λέγειν.
τούτου δ' ἀδελφὸν τόνδε Πολυνείκους νεκρὸν
ἔξω βαλεῖν ἄθαπτον, ἁρπαγὴν κυσίν,
ὡς ὄντ' ἀναστατῆρα Καδμείων χθονός,
εἰ μὴ θεῶν τις ἐμποδὼν ἔστη δορὶ
τῷ τοῦδ'· ἄγος δὲ καὶ θανὼν κεκτήσεται
θεῶν πατρῴων, οὓς ἀτιμάσας ὅδε,
στράτευμ' ἐπακτὸν ἐμβαλὼν ᾕρει πόλιν.
οὕτω πετεινῶν τόνδ' ὑπ' οἰωνῶν δοκεῖ
ταφέντ' ἀτίμως, τοὐπιτίμιον λαβεῖν.
καὶ μήθ' ὁμαρτεῖν τυμβοχόα χειρώματα,
μήτ' ὀξυμόλποις προσσέβειν οἰμώγμασιν,
ἄτιμον εἶναι δ' ἐκφορᾶς φίλων ὕπο.
τοιαῦτ' ἔδοξε τῷδε Καδμείων τέλει.
ἀν. ἐγὼ δὲ Καδμείων γε προστάταις λέγω,
ἢν μή τις ἄλλος τόνδε συνθάπτειν θέλῃ,
ἐγώ σφε θάψω, κἀνὰ κίνδυνον βαλῶ,
θάψασ' ἀδελφὸν τὸν ἐμόν, οὐδ' αἰσχύνομαι
ἔχουσ' ἄπιστον τήνδ' ἀναρχίαν πόλει.
δεινὸν τὸ κοινὸν σπλάγχνον, οὗ πεφύκαμεν,
μητρὸς ταλαίνης, κἀπὸ δυστήνου πατρός.
τοὶ γὰρ θέλουσ' ἄκοντι κοινώνει κακῶν
ψυχή, θανόντι ζῶσα συγγόνῳ φρενί.
τούτου δὲ σάρκας οὐδὲ κοιλογάστορες
λύκοι πάσονται· μὴ δοκησάτω τινί.
τάφον γὰρ αὐτῷ καὶ κατασκαφὰς ἐγώ,
γυνή περ οὖσα, τῷδε μηχανήσομαι
κόλπῳ φέρουσα βυσσίνου πεπλώματος.

καὐτὴ καλύψω· μηδέ τῳ δόξῃ πάλιν.
θάρσει, παρέσται μηχανὴ δραστήριος.
κή. αὐδῶ πόλιν σε μὴ βιάζεσθαι τάδε.
ἀν. αὐδῶ σε μὴ περισσὰ κηρύσσειν ἐμοί.
κή. τραχύς γε μέντοι δῆμος ἐκφυγὼν κακά.
ἀν. τράχυν᾽, ἄθαπτος δ᾽ οὗτος οὐ γενήσεται.
κή. ἀλλ᾽ ὃν πόλις στυγεῖ, σὺ τιμήσεις τάφῳ;
ἀν. ἤδη τὰ τοῦδ᾽ οὐ διατετίμηται θεοῖς.
κή. οὔ, πρίν γε χώραν τήνδε κινδύνῳ βαλεῖν.
ἀν. παθὼν κακῶς, κακοῖσιν ἀντημείβετο.
κή. ἀλλ᾽ εἰς ἅπαντας ἀνθ᾽ ἑνὸς τόδ᾽ ἔργον ἦν.
ἔρις περαίνει μῦθον ὑστάτη θεῶν.
ἀν. ἐγὼ δὲ θάψω τόνδε· μὴ μακρηγόρει.
κή. ἀλλ᾽ αὐτόβουλος ἴσθ᾽, ἀπεννέπω δ᾽ ἐγώ.
ἡμ. φεῦ φεῦ ὦ μεγάλαυχοι καὶ φθερσιγενεῖς
κῆρες ἐρινύες, αἵτ᾽ οἰδιπόδα
γένος ὠλέσατε πρυμνόθεν οὕτως.
ἀν. τί πάθω; τί δὲ δρῶ; τί δὲ μήσωμαι;
πῶς τολμήσω μήτε σὲ κλαίειν,
μήτε σὲ προπέμπειν ἐπὶ τύμβῳ;
ἀλλὰ φοβοῦμαι κἀποτρέπομαι
δεῖμα πολιτῶν.
ἡμ. σύ γε μὴν πολλῶν πενθητήρων
τεύξῃ· κεῖνος δ᾽ ὁ τάλας ἄγοος
μονόκλαυτον ἔχων θρῆνον ἀδελφῆς
εἶσι. τίς ἂν ταῦτα πίθοιτο;
ἡμ. δράτω πόλις καὶ μὴ δράτω
τοὺς κλαίοντας πολυνείκην.

ἡμεῖς

ἡμεῖς μὲν ἴμεν, καὶ συνθάψομεν
αἵδε προπομποί. καὶ γὰρ γενεᾷ
κοινὸν τόδ' ἄχος, καὶ πόλις ἄλλως
ἄλλοτ' ἐπαινεῖ τὰ δίκαια.
ἡμ. ἡμεῖς δ' ἅμα τῷδ', ὥσπερ τε πόλις
καὶ τὸ δίκαιον ξυνεπαινεῖ.
μετὰ γὰρ μάκαρας καὶ Διὸς ἰσχὺν,
ὅδε Καδμείων ἤρυξε πόλιν
μὴ 'νατραπῆναι, μηδ' ἀλλοδαπῶν
κύματι φωτῶν
κατακλυσθῆναι τὰ μάλιστα.

τέλος.

INTERPRETATIO ÆSCHYLI TRAGOEDIÆ, SEPTEM AD THEBAS DVCVM.

ETEOCLES. O Cadmi ciues, oportet eum, qui in puppi ciuitatis clauum dirigens, neque oculis somnum capiens, summam rerum custodit, quæ ex vsu publico sunt dicere. Si enim vita beata perfruamur, id numeratur in deorum beneficiis: sin contra, (quod absit) aliqua incidat calamitas, vnus Eteocles passim per oppidum à ciuibus nobilitetur contumeliis turbulentis: quæ Iuppiter propulset, quoniam hoc ille nomine à Thebanis colitur. Vos autem iam oportet, nec non impuberes, & extremo senio confectos, quantas potestis vires corporis sumentes, cura à quoq; vestrum suscepta, quemadmodum id fieri par est, ciuitati subuenire, ne vmquam ab aris deûm patriorum honores deleantur, & liberis, & terræ matri, nutrici carissimæ. Ipsa enim paruulos, in solo bene-

uolo reponens, omnem vniuersæ sustinens primæ ætatis molestiam, vos ciues educauit armis & fide præstantes, vt tempore tali necessario præsto essetis. Et nunc sane in hunc diem ad nostras partes inclinat deus. Iam enim hactenus munitam ciuitatem conseruauimus, & bellum feliciter plerumq;, deorum auspiciis, gessimus. Nunc vero, vt vates ait, augur ille Tiresias, non cæsis victimis, sed fatidicis auibus, sonos auribus & rem animo versans, ex arte augurandi minimè fallaci, intellectis: hic talis vaticinij auctor, affirmat, maximam coniurationem Achaicam noctu senatum habere, & insidias struere ciuitati. Quare ad propugnacula & in portas turrium accurite vniuersi, adeste armati, complete mænia, & in transtris turrium state, & manete in viis, quà portis exitur: atq; este forti animo, neque nimium aduenarum copias pertimescite. Exitum felicem Deus largietur. Ego vero etiam misi speculatores, qui copias obseruarent hostium: eos non dubito, re explorata, statim adfuturos: quos vbi audiero, non profecto dolis hostium opprimar.

NVN-

NVNCIVS. Cadmeorum rex præstantissime, reuertens inde ab exercitu, certum tibi nuncium fero, vt qui ipse rerum spectator fuerim. Septem duces, viri bellicosissimi, mactatis supra clypeos bobus, manibusq́; contingentes victimas, per Martem, Bellonam, & Timorem sanguinarium coniurauere, aut se expugnaturos Cadmeorum oppidum ciuitatemq́; euersuros funditus, aut mortuos, hæc arua madefacturos suo sanguine. Præterea ad Adrasti currum suis ipsimet manibus quisque suam imaginem, quam si occiderent, domum alij ipsorum parentibus referrent, corollis cingebant, profusis etiam lacrumis: & tamen ore neq; gemitum, neq; signum immensi doloris edebant vllum. Ferreus ipsorum animus, ardens fortitudine, spirabat graues minas, veluti leonum Martem tuentium: atq; huius rei certior exploratio non differetur diu. Ego autem eos sortibus reliqui dantes operam: quo pacto sorte ductus quisq; eorum ad portas ciuitatis copias duceret. Iam tu contra optimos & lectissimos ciuitatis viros ad exitum portarum con-

 stitue,

ſtitue, nihil cunctatus. Nunc enim Argiuæ copiæ longè inſtructiſſimæ accedunt propius, puluerem ſpargunt: ſpuma vero candida, ex equorum pulmonibus, agros guttis deſœdat. Tu igitur, vt nauis eximius gubernator, munito oppidum, antequam mortis turbines prorſus ingruant. Namq; vt fluctus tundens littora, ita aduentantes ſonant copiæ: & quàm celerrimè rerum præſentium gerendarum occaſionem arripe. Ego porro ſumma fide quotidiè hanc ſpeculationem obibo: tu cognitis, quæ foris geruntur, indicio certè meo, eris extra periculum.

ETEOCLES. O Iuppiter, & Terra, & conſeruatores Thebarum Dij, tuq; Erinnys, dirae patris pollentes plurimum, ne mihi funditus in exitium auerruncetis vrbem, ab hoſtibus direptam, quæ Græcos fundit ſonos, neq; domos proprias, ſed liberam hanc regionem, & Cadmi ciuitatem iugo ſeruitutis premi nequaq; ſinite. Dicam autem, quod non minus ad vos ſpectare, quàm ad nos exiſtimem. Quæ ciuitas floret ſecundis rebus, ea cultui numinum dedita eſt.

CHO-

CHORVS. Deploro terribiles graues dolores: è castris se mouet horsum exercitus: magnæ copiæ, turmæ equestres huc affluunt: puluis in aërem sublatus, quem conspicor, fidem mihi facit: mutus ille, sed perspicua prodens & verax nuncius: clamor equorum, è cubilibus excitans, alternando campum quatiens, appropinquat, aduolat: perfremit autem, instar aquae violentæ, ex monte ruentis. Io, io, io. Dij deæq; ingruens malum defendite. Clamore trans mœnia ruit huc exercitus candidi-clypeus, bene cultus, vrbem petens. Quis igitur eripiet? quis nobis deorum, dearumuè subueniet? ad quas autem ego prolabar deorum statuas? Io beati, bene culti firmo loco, iam hoc agendum est præcipuè, vt innitamur statuis. Quid cunctamur, nos nimis gemebundæ? Auditisnè an non auditis clypeorum sonum? Quando vestes & coronas proijciemus, si non in præsentia, & ad supplicationes nos conuertemus? Sonum vidi, strepitumq; non vnius hastae. Quid facies? anne ô perpetuo nobis culte Mars, tuam pro-

uinciam deseres, ô aurea securi deus? Respice, respice ciuitatem, quam olim tibi delegisti, vt caram haberes. Dij conseruatores regionis, adeste, adeste omnes: intuemini virginum supplicem cœtum, ne in seruitutem redigamur. Fluctus enim circum oppidum cristatorum hostium perstrepit, flatibus Martis agitatus. Verum ô Iuppiter, pater omnium effector, propulsa hostes, ne expugnent hæc mœnia. Argiui enim ciuitatem Cadmi obsidione cingunt: armorum est hostilium metus: fræni, malis equorum appensi, cædem crepitaculis denunciant: septem autem duces exercitus fortissimi, induti loricis, hastas arcentibus, septem portas obsident, sorte ducti. Tuq; Ioue nata, & ipsa bello præstans Pallas, conseruatrix es ciuitati. Tuq; equester rex, mari imperans, præses capturæ piscium, Neptune, liberationem metus, liberationem largire. Tuq; Mars, ah ah, à Cadmo nominatam ciuitatem serua, & curam eius palàm suscipe. Venus item, cum sis prima nostri generis auctor, auerte calamitatem: votis supplicibus vocife-

vociferantes, te accedimus. Tu quoque Lycee rex, Lyceus esto copiis hostilibus, audiens gemitus clamoris. Tu etiam Latonae filia, bona Diana, arcum bene para. E, e, e, e. Sonitum quadrigarum circum oppidum audio, ô veneranda Iuno. Insonuêre grauium extremitates axium, bona Diana. E, e, e, e, Perfurit æther pulsus ab hastis. Quid nostra vrbs patitur? quid futurum est? Vt autem porro exitum dabit Deus? E, e, e, e. Turrium, de quibus longe iacula mittuntur, lapides ingruunt. O bone Apollo, in portis ferratorum clypeorum strepitus, & ab Ioue pendet vltimus belli sacer finis. Tu in prælijs beata Onca, quam ante portas veneramur, septiportam vrbem iam ex hostibus eripe. Io Dij fortißimi: io effectores effectricesq́; omnium custodes huius regionis, bellatricem ciuitatem ne tradite copiis alia lingua vtentibus: audite virgines: audite æquißimas supplicationes, quas protentis manibus facimus, ô boni dij, ereptores à malis, cingentes oppidum: ostendite, quàm vobis sit cara ciuitas, publicorum

sacro-

sacrorum curam agite: quod quando facitis, succurite: memores este mihi orgiorum ciuitatis, quibus cupidè victimas cecidimus.

ETEOCLES. Ex vobis quæro pecudes non ferendæ: hoccine est optimum & ex salute ciuitatis? & hisce nostris interea mœnia copiis animum addat, quod ad statuas deûm conseruatorum prolapsæ ploratis & vociferamini? qui sunt mores inuisi sapientibus. Neque in aduersis, neque in rebus prosperis, vitam domesticam cum sexu muliebri velim. Si namque imperium teneat mulier, ea est insolentia, vt ipsius consuetudinem quisque merito fugiat: sin inferior sit, & in metu contineatur, plus ab ea est & priuatis rebus metuendum & publicis. Et nunc vestris querelis effecistis, vt ciues hinc inde cursitent, veluti in fugam versi: tanto metu eorum animos impleuistis vestris tumultibus: conditionem hostium foris quàm optimam redditis: nos à nobismet ipsis oppugnamur domi. Hoc capias commodi, si cum mulieribus vitam agas. Iam si quis minus meo imperio paruerit, siue vir ille sit, siue mulier, &

lier, & quacunque tandem conditione natus sit, de eius capite feretur calculus, lapidibusque obruetur à populo. Quæ enim ad salutem ciuitatis pertinere videbuntur; ea viris curæ erunt: de ijs quæ extra ædes geruntur; consilium capere desinant mulieres. Quare ipsa domi desidens, nihil nobis porro incommodi crea. Audisti ne, an non audisti? an surdæ verba facio?

CHORVS. O cara proles Oedipi, metui, postquam audiui currisonum strepitum, strepitum, quodque, modioli insonuerunt rotitrahi, et strepitum equestrium frænorum ignigenarum, qui sunt veluti insomnia in orbibus gubernacula.

ETEOCLES. Quid igitur? Numquid periclitante naui in marinis fluctibus, nauta si è puppi in proram fugiat, aliquam rationem salutis reperit?

CHORVS. Ego vero ad priscas statuas deûm accurri, dijs freta. Cum strepitus niuis perniciosæ ingruentis in portis esset: tum timore sublata sum, ad supplicationes diis faciendas, vt hi suas vires pro ciuitate hostibus opponerent.

ETEOCLES. *Optate, vt hæ turres sustineant & arceant arma hostium.*

CHORVS. *Hæc igitur obueniunt à dijs.*

ETEOCLES. *Verum aiunt, deos, ciuitate ab hostibus capta, loco cedere.*

CHORVS. *Vtinam ne, mea ætate, hoc deorum concilium nos deserat: neq; intuar vmquam hanc celeberrimam ciuitatem & copias tentari & confici incendio hostium.*

ETEOCLES. *Ne mihi deos implorans, malum de rebus consilium capias. Obedientia namque beatæ vitæ mater est, coniux seruatoris. Ita se res habet.*

CHORVS. *Verum summa est deorum potentia: sæpe autem in aduersis, nubem infortunij, è qua se quis haud facile euolueret, quæq; supra oculos penderet, ipsa disijcit.*

ETEOCLES. *Hoc ad viros pertinet, vt victimas et sacrificia dijs faciant, hostibus nos adorientibus: tuũ est tacere, et manere intus domi.*

CHORVS. *Beneficio deûm incolumem hanc ciuitatem colimus: arcentq; etiamnum turres hostiles copias. Quid propterea nobis indignaris grauius?*

ETE-

ETEOCLES. Non impedio, quo minus deûm genus colas: sed ne animos ciuium minuas; quieta esto, neq; nimium præter modum metue.

CHORVS. Ego turbam audiens hanc nouam, præ nimia formidine, in hanc arcem, sedem sacram, veni.

ETEOCLES. Ne iam, etiamsi quos vel occidere vel vulnerari audiatis, eiulatibus animos perturbate ciuium. Hac enim hominum formidine Mars alitur.

CHORVS. Equidem hinnientes equos audio.

ETEOCLES. Ne vero iam, etsi audias, nimium audias.

CHORVS. Totum gemit oppidum, quando obsidione hostium cingimur.

ETEOCLES. Satis hoc est, me his de rebus consilium capere.

CHORVS. In metu sum: & magis iam magisq; in portis perstrepunt.

ETEOCLES. Tacen? nihil horum dixeris aduersum ciuitatem.

CHORVS. O quotquot estis huius ciuitatis præsides dij: ne tradite turres hostibus.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0071-6

ETEOCLES. *An non, quæ fraudi sint nobis, ea silentio feres?*

CHORVS. *Dij ciuitatis, facite, ne in seruitutem redigar.*

ETEOCLES. *Tu ipse te seruitute premis, & me, & vniuersam ciuitatem.*

CHORVS. *O omnipotens Iuppiter, telum in hostes conuertito.*

ETEOCLES. *O Iuppiter, cuiusmodi dedisti hoc muliebre genus?*

CHORVS. *Calamitosum æque, vt viros, si capiatur ciuitas.*

ETEOCLES. *Responsare non desinis, & denuo prehendis statuas.*

CHORVS. *Timor enim, qui omnem mihi animum eripit, linguam abripit.*

ETEOCLES. *Non erit id tibi graue, si quod te audire volo, audias.*

CHORVS. *Dicas quamprimum, & statim sciero.*

ETEOCLES. *Taceas misera, nec amicos terreas.*

CHORVS. *Taceo: cum cæteris, quod fatum iubebit, feram.*

ETEOCLES. *Hoc verbum ceteris antepono, quæ dicis, omnibus: præterea vero etiam, à statuis istis abiens, precare, quæ bona sunt, deos: vbi vero etiam meas ad deos supplicationes audieris, sacrum deinceps gemitum, beneuolentiæ indicem, celebra, prout id in sacrificiis fieri, moribus Græciæ receptum est: quo addatur animus amicis, & metus hostium soluatur. Ego autem huius regionis dijs, conseruatoribus vrbis, camporum moderatoribus, & præsidibus fori, & fontibus Dircae (non referam hos, qui ad Ismenum coluntur) in hunc modum voueo, nos pecudum sanguine aras deum inficientes, et mactantes ijsdem tauros, erecturos trophœa, & vestes hostium, manubias hasta partas, suspensuros ad templorum parietes. Huiusmodi tu quoque, missis eiulatibus, voue dijs: neque inani & fero metu percelle ciues. Namq; penitus nihilo magis, quod fatalis volet necessitas, declinaueris. Ego vero aduersus septem duces hostium ad septem portas oppidi, sex è nostris ciuibus duces, quibus accedam ipse septimus, quàm firmissima*

ratione quamprimum constituam: antequam crebris & celeribus id significetur nunciis, & res extremo discrimine ardeant.

CHORVS. Curæ mihi sunt mandata tua: sed cor non quiescit præ formidine. Vicinæ autem cordi sollicitudines ingentem resuscitant horrorem, quoties copias cogito, quibus ab omni parte mœnia nostra obsidentur: perinde vt columba, fœcunditate præstans auibus, à dracone pullis metuit, non satis tuto locatos nido. Illi namque procedunt ad turres, cum vniuersis copiis, cum vniuerso exercitu. Quid me futurum est? Illi acutis vndique ciues saxis petunt. Omnino, ô dij Ioue nati, ciuitatem & exercitum, Cadmi posteros defendite. Quam regionem hac permutabitis, quæ nostram bonitate vincat? hostibus relinquentes arua pinguissima, & fontem Dircæum, cuius aqua hausta omnium optima est, quotquot ambiens terram Neptunus emittit, & filij Tethyos. Præterea, ô dij conseruatores, si hostes, qui foris sunt, perdideritis, inq; fugam verteritis;

vobis

vobis decus ipsi comparaueritis. Ciuibus seruatores, stabilesq; in vestris sedibus consistite, victi supplicationibus, quas auitis cum querelis effundimus. Foret namque luctuosum, ciuitatem hanc Ogygiam ad inferos præcipitem dari, prædam armis hostium fieri, & in seruitutem redactam, & summo cum dolore, permissu deûm in leues cineres conuersam: mulieres porro captiuas abduci (E, e, e, e.) & iuuenculas & anus, vi, vt equi trahuntur, crinibus, conscissis palliis. Clamat vero ciuitas omnibus bonis exuta, auferuntur prædæ, nobis omnia pereunt, vnde ille clamor simul nascitur. Grauissimam hanc sortem iam ante cohorrescens metuo: ploratum adolescentulis puellis, quæ impuberes, antequam leges naturæ sinant, ab ædibus paternis iter inuisum rapiantur. Quid? prædîco, eius, qui vita functus sit, meliorem conditionem futuram, quàm superstitum. Ciuitas enim, quæ ab hostibus in seruitutem rapiatur (E, e,) multis ipsa modis misera est. Agit vnus alium, occidit, alia incendio populatur: vniuersum

fumo

fumo contaminatur oppidum: furiosus ille, populi domitor, pietatis inquinator, adspirat Mars: vrbs plena tumultuum est: rete turrigerum ciuitatem ambijt: vir à viro hasta tollitur: balationes cruentæ recens editorum lactentium fremunt: sanguineæ in conflictibus rapinæ: incidit in ferentem ferens, & vacuus vacuum vocat, prædæ socium volens habere, neq; tamen aut minus aut æqualem partem capere desiderant. Ex his cuiusmodi quis calamitates conijcere poßit; in promptu ratio est. Omnis generis fructus in terra dispersus grauiter animum afficit: virginum tristis est oculus: plurima autem confusa telluris munera nihili fluctibus agitantur: adolescentulæ recentibus cumulatæ malis, miseræ, seruæ in cubile captiuum veniunt secunda modo fortuna vtentis viri, tamquam victoris inimici. Spes est noctem aduenturam, quæ luctuosißimos propulset dolores.

SEMICHORVS. Speculator ille, vt mihi videtur, aliquem nobis, amicæ, adfert recentem nuncium, ita properè aduolat.

SEMI-

SEMICHORVS. Quin & ipse rex, Oedipi proles, accedit, vt nuncij orationem nouam audiat: nuncijq́ festinatio nondum figit pedem. NVNCIVS. Dicam, quam bene exploraui, conditionem hostium, ad quam quisquis portam ducum sorte lectus sit. Tydeus iam ad portam Proetida fremit, neq; vates ipsum transire fluuium Ismenum sinit. neque enim secundi aliquid victimæ nunciabant. Sed Tydeus insaniens & prælij cupiditate ardens, meridianis clangoribus, vt draco, clamat: inuadit autem sapientem vatem Amphiaraum, Oedipi filium, quasi ipse præ formidine fatum demulceat, & prælium detrectet. Ita vociferans, tres vmbriferos conos quatit, iubas galeæ, subq́; eius clypeo formidinem clangunt ænea tintinabula: habet autem hoc insolens insigne in clypeo: fabrefactum cœlum & ipsum stellis fulgidum: in medio vero scuto luna plena, stellarum vetutissima, noctis oculus, lucet. In hunc modum superbè exsultans armis insolentibus, ad ripas fluuij, auidus pugnæ vociferatur: consistit tamen suo loco, vt equus à sesso-

re frænis retentus toto pectore spirat, qui etsi consistat, tamen audita tuba præliari desiderat. Quem huic contra opposueris? quis ita præstans est, qui claustris refixis, Prœti portas queat defendere?

ETEOCLES. Ornamenta viri ego nulla reformidauerim: neq; vulnus insignia cuipiam inflixerint: cristæ, & tintinabulum non mordent, nisi spiculum accedat. Quin eam noctem, quam ais in illius clypeo cœli stellis fulgescere; amentia alicui fortasse fuerit omen aliquod. Si namq; mortuo nox oculis incidat, ita gerenti hoc signum supra modum insolens, recte & iure id nominis habuerit: & ipse contra semetipsum exitium prædixerit. Ego vero Tydeo, Astaci filium, hunc Menalippum opponam, qui tueatur portas Prœtidas: hominem nobilissimum, cultorem sedis verecundiæ, osorem superbæ orationis. Otiosus enim ab omni turpitudine, & minime timidus, improbusq; esse vult. A Spartis autem, quos Mars procreauit, radicem ducit: & totus est patrius Melanippus. Negotium Mars sua disceptabit alea. Consanguinitatis vis

ipsum plane primo loco collocat, ad hostilem manum à matre propulsandam.

CHORVS. Nostrum igitur hunc aduersarium felicem esse dij velint, siquidem iustè defensor ciuitatis se prælio committit. Horresco cōtueri cruentam pro amicis vitam profundentem.

NVNCIVS. Hunc dij sic esse felicem velint. Ad Electras porro portas Capaneus sorte ductus est: hic alter gigas delecto prius maior: plus quàm humanos iactando præ se fert spiritus: turribus exitium minatur: cuius rei successum ei fortuna non tribuat. Siue enim velit, siue nolit Deus, ait, se ciuitatem euersurum funditus: neq; se iræ Iouis impetu ab oppido depulsum iri: & vero fulgura & iacula tonitruum cum æstu meridiano comparauit. Signū autem habet, hominem nudum igniferum, cuius in manibus armata lampas flagrat: idemq; aureis litteris loquitur: incendio perdam oppidum. Mitte, qui cum tali viro poßit congredi. Quis hunc virum opperietur imperterritus?

ETEOCLES. Id esse lucro putetur hostibus; nobis aliud lucro erit. Inanes mortalium

ſpiritus lingua reuera arguit. Capaneus minatur, ſe ad illa deſignanda paratum eſſe, deos aſpernans, & os reſoluens, inani gaudio, mortalis qui ſit, in cœlum mittit, & exclamat aduerſus Iouem verba fluctuantia. Sed ita mihi perſuadeo, fauente Iuſtitia, in ipſum ruiturum fulmen igniferum, neq; comparandum cum meridiani ſolis æſtibus. Vir autem aduerſus iſtum, licet ore nimis impotenti ſit, ſtatuitur flagrans & ipſe animo, Polyphontes fortiſſimus, cui iure patriæ cuſtodia creditur, benignitate præſidis Mineruæ, ceteriſq; diis adiuuantibus. Dic quis alius in alia porta ductus ſit?

Chorvs. Pereat, quicunq; exitium imprecatur ciuitati: petat ipſum fulminis telum, priusquam in meas ædes irruat, haſtaq; glorioſa è ſellis virgineis nos abripiat.

Nvncivs. Qui proximis deinceps portis ſorte ductus ſit, indicabo. Tertio enim Eteoclo tertia ſors ex ænea ſupina galea proſilijt, vt ſuos ad portas Neitidas manipulos ducat. Equos autem frænatos frementeſq; in gyrum

agit,

agit, desiderantes ad portam aduolare: neque non eorum nares plenæ flatibus sibilant barbaro modo. Ceterum clypeus haud vulgari ratione exornatus est: armatus homo scalæ ascendit gradus in turrem hostium, moliens vrbi excidium: sed et ipse litterarum connexione clamat: se nec ab ipso Marte deiectum iri à turribus. Et aduersus hunc mittendus est præstans homo, ab vrbe nostra qui seruile defendat iugum.

ETEOCLES. Aduersus istum, modo hunc secunda fortuna misero: mittiturq; adeo non iactationes manibus tenens, Megareus Creontis filius, & ipse de Spartorum sanguine: qui nequaquam furentium equorum fremitum pertimescens, sese è portis efferet: verum aut moriens nutrimenta persoluet patriæ, aut & duos viros & oppidum in clypeo captum, spoliis domum decorabit patris. Iacta de alio, mecumq; cetera communica.

CHORVS. Opto, vt & hæc fausta sint atq; felicia, ô mearum propugnator ædium: illis contra infelicia omnia. Quàm dicunt insolentia aduersus vrbem furiosa mente; ita eos

vindex Iuppiter indignans aspiciat.

NVNCIVS. Quartus alius proximam portam tenet Oncæ Mineruæ, vbi cum ingenti clamore consistit magnus ille Hippomedon. Cohorrui equidem, (dicam enim, quod res est) quando eum multam halonem, circulum videlicet clypei, vidi rotare. Sculptor autem signi, non fuit ille plebeius artifex, qui hoc opus adstruxit clypeo: Typhonem, efflantem ore ignivomo atrum fumum, ignis germanum colorem: circum ambitum clypei affixi sunt serpentes mutuis nexibus impliciti. Ipse autem classicum ore canit, & veluti diuinitus afflatus, diras ebacchatur, nitens suis viribus, sicut Baccharum aliqua, metum tuens. Talis viri conatum cauere oportet maxime. Ipse enim iam terror ad portam insolenter agit.

ETEOCLES. Principio Onca Minerua, quæ ad vrbem portæ propinqua est, arcebit eum, vt draconem impestuosum à pullis. Hyperbius autem, egregius Oenopis filius, aduersus hunc virum vir lectus est, ipseq; expetit fatum videre, si forsitan necesse sit: neque forma,

ma, neque animo, neq; armorum compositione reprehendendus: & recte eos inter se commisit Mercurius. Hostis enim cum hoste pedem conferet: committent vero etiam hostes in clypeis deos. Gerit enim Typhonem igniuomum: pater autem in clypeo Iupiter erectus sedet: neq; vnquam vidit quisquam, esse victum Iouem: eiusmodi est diis illis inter se necessitudo. Victor à nostris, victus ab hostium stat partibus: credibile est hostium congredientium similem euentum fore. Quod si Iupiter plus Typhone in pugna potest: certè Hyperbio, signorum collatione facta, seruator erit Iupiter, quem in clypeo gerit.

CHORVS. Optima equidem in spe sum, eum, qui in clypeo geret aduersarium Ioui, terribile illud Typhonis terreni corpus, simulacrum geniis inuisum, & hominibus, & diis immortalibus, ante portam caput præcipitaturum.

NVNCIVS. Sic eueniat: sed iam tibi quinctum indico, ad quinctam boreæ portam constitutum, ad diuini monumentum Amphionis.

phionis. Hic vero iurat, hastam se, quam habet, magis veneraturum, quàm deum, aut quiduis, quod oculis non assequatur: certamq; animo spem concepit, se certo euersurum Cadmeorum vrbem, vel inuito Ioue. Ita alta voce ait bellum istud matris montiuagæ germen, vir è puero recens: prodit ei iam lanugo è malis, producente eam ætate, multus exoriens capillus. Ipse autem crudeles, quiq; à virgine appellari nequeant, spiritus gerens, oculosq; toruos, astat: neque vero portæ insistit absq; insolenti iactatione. Namq; in æneo clypeo, rotundo corporis munimine, sphingem, Thebarum dedecus, affixam clauis, torquet: quod corpus fulgore suo quemq; terreat. Sub se vero vnguibus hominem vnum Cadmeum tenet, vt in hunc virum quamplurima mittantur iacula. Ille igitur accedens non videtur cauponaturus prælium, neq; dedecoraturus longum, quo huc profectus est iter, Parthenopæus Arcas. Talis ille vir, apud Argiuos aduena, sed Argis nutritionis persoluens præmia, hisce minatur ea turribus, quæ numq; perficiat deus.

ETEO-

ETEOCLES. Quod si enim illis deûm voluntate eueniant, quæ nobis ipsi istis suis impiis cogitant insultibus, profecto pessimè funditus perierint. Est autem & huic, quem dicis Arcadem, vir gloriosus minimè, sed præstantissimus manu, Actor, Hyperbij, quem antè diximus, frater. Hic linguam istius, cui res non comitatur, intra portam influere, vt calamitatem hic augeat, non patietur, neque huc irrumpere hostem, qui in clypeo gerit sphingis, bestiæ inuisissimæ, effigiem: quin ipsa sphinx victori, à quo ex agro intus feretur, succensebit, cum ad oppidum crebris plausibus exagitabitur. Diis autem volentibus, hæc ego vera prædixero.

CHORVS. Pectus hæc oratio penetrat, & horrent capilli, cum insolentia grandiloquorum impiorum virorum verba audio. Vtinam eos in terra perdant dij.

NVNCIVS. Iam sextum dixero, virum & moderatissimum & fortissimum, vatem Amphiaraum. Hic constitutus ad portam Homoloidem, Tydeum multis verbis compellat

asperis, homicidam, turbatorem ciuitatis, primarium magistrum malorum Argiuis, famulum Erinnyos, sacerdotem cædis, huius auctorem Adrasto miseriæ. Atque iterum tuum fratrem, mortis machinatorem, excutiens Polynicis nomen, inque duas illud tandem partes diuidens, nominat. Hæc vero ad eum verba facit: Egregium profecto facinus, & pergratum diis, honestumque & auditu & relatu posteris, vrbem paternam & deos patrios vastare, peregrinis adductis copiis. Ecqua vindicta matris lacrymantis fontem restinguet? patriaque tua opera armis capta, qua tibi ratione adiutrix erit? Sane equidem ipse hos pinguefaciam agros, vates hostili conditus humo. Præliemur: spero mortem non ingloriam. Talia vates aiebat, æneum torquens rotundum clypeum: neque vllum in scuto erat signum. Neque enim videri optimus, sed esse vult, ex mentis sulco profundo fructum capiens: ex qua diuina germinant consilia. Contra hunc vt mittas sapientes bonosque aduersarios, suadeo. Grauis est, qui deos colit.

ETEO.

ETEOCLES. Vah, vt te fortuna iustum virum addidit impijßimis. In vno quoq; negotio nihil peius est mala consuetudine: non ille fructus, quem cupidè domum referas. Aruum calamitatis, mortem pro fructu profert. Vir namq; pius, qui nauem adscenderit, cum nautis nefariis & consceleratis; is cum gente hominum diis inuisa perit: aut cum ciuibus, quamuis iustus, hospitum violatoribus & oblitis numinum, in idem lapsus, non iniuria, vt videtur, rete, cæsus dei scutica communi, perit. Hic vero vates (filium Oiclis dico) vir moderatus, iustus, bonus, pius, eximius vates, impiis mistus, audaciloquis viris, violentia animi pergentibus, regrediens, Iouevolente, sed longum iter, vna cum ceteris auferetur. Arbitror igitur ipsum, ne quidem adoriturum portum, non vt ignauum, aut animi formidine: sed nouit, sibi esse occumbendum in prælio, si exitum suum habent oracula Loxiæ. Curæ autem ipsi est, vt taceat, vel dicat ad rem facientia. Aduersus eum tamen virum, Lasthenem, infensum hostibus, portæ custodem, constituemus, ado-

 lescen-

lescentem illum quidem, sed mente senili prædi-tum, velocibus oculis: neq; manu tardus est, ad clypeum nudam hastam eripere. Verum munus dei est, felicitas mortalium.

CHORVS. Audite dij, æquas supplicationes nostras, perficiteq;, vt felix sit ciuitas, atq; hæc belli mala in regionis nostræ populatores conuertite. Vt extra turres coniecto vos feriat fulmine Iuppiter.

NVNCIVS. Septimum igitur hunc ad septimam portam indicabo, tuum ipsius germanum: cuiusmodi diris ille ciuitatem deuouet? conscensis turribus, vbi voce præconis rex declaratus sit, se pæana de capto oppido canentem, & tecum velle congredi, & te occiso prope occubiturum, aut superstitem, à quo gloria regni spoliatus sit, fuga eodem multaturum modo. Talia proclamat, & deos natalitios patriæ salutat, inspectores precum, quarum exitum omnino exspectat Polynices. Habet autem nouo modo fabrefactum, rotundum clypeum, cum signo duplici. Armatum enim aureum militem fœmina quædam ducit, modestè antecedens.

cedens. Hæc, vt litteræ indicant, se iustitiam ait esse: reducam vero hunc hominem, & ipse rempublicam & domum paternam tenebit. Illorum inuenta sunt eiusmodi. Tu iam ipse cognosce, quem aduersus hunc mittendum putes: ne vmquam huic homini succenseas, quasi non cuncta satis plenè nunciauerim. Tu igitur rectè ipse gubernare ciuitatem noueris.

ETEOCLES. O diis infense, diisq́; valde inuise Polynices: ô genus hoc nostrum Oedipi, largis deplorandum fletibus: hei mihi, nunc patris diræ sortiuntur exitum. Verum neq; lacrymare, neque lamentari conuenit, ne luctus multo grauior oriatur. Polynici autem, cui nomen est cum re admodum conueniens, dico, breui cognoscemus, quo ea signa tendant: an ipsum aureæ sint reducturæ litteræ, cum fastu animi nugantes in clypeo. Quod si Iouis filia, virgo Iustitia ipsius factis & animo adesset, illud eueniret statim. Sed ipsum neq; materno prodeuntem ex vtero, neq; lactentem, neq; pubescentem primulum, neq; primam colligentem lanuginem, vmquam Iustitia alloquio dignata

 est

est suo: neq; eam ipsi iam vexanti patriam puto unâ præsto futuram. Iure foret profecto Iustitia, falso prædita nomine, quæ homini adesset animo audenti quidlibet. Hac re fretus accedo, & cum ipso ipse pedem conferam. Quis alius magis hoc merito faceret? cum principe princeps, cum fratre frater, cum hoste hostis congrediar. Effer repente ocreas, hastam, cetera munimenta corporis.

CHORVS. Ne sis, hominum carissime, proles Oedipi: ne sis eius animo similis, quem pessime vituperas: sed satis est Argiuos cum Thebanis manus conserere. Nam cædes quæcunq; expiari potest: sed mors fratrum tam consulto facta mutua: numq; senescit hoc nefarium scelus.

ETEO: Quod si quis in malum incidat, à quo absit turpitudo; esto. Cum gloria enim mori lucro est. Malorum vero, quæ sint cum turpitudine coniuncta, nullum dixeris decus.

CHORVS. Quid furis, fili? Ne te noxa, iracundiæ indulgens insana armis abripiat: excute mali cupidinis principium.

ETEOCLES. Siquidem hoc negotium tantopere

topere vrget Deus; ruat secundo vento, vectum Cocyti fluctibus, Phœbo inuisum, vniuersum Laij genus.

CHORVS. Crudele nimis te desiderium exstimulat, ad faciendam sanguinis nefarij cædem, quæ futura sit plurimi mali seges.

ETEOCLES. Turpes etenim cari mihi patris diræ & plenæ, aridis, nec ad flendum procliuibus oculis insident, mihiq́; denunciant priorem victoriam, occubituro postea.

CHORVS. Verum ne te patiaris illo adigi: nemo te ignauũ dixerit, si bene te in vita gesseris: sic atra Erynnis eius domum non ingredietur; ex cuius manibus acceperint dij victimas.

ETEOCLES: Iam forte dij nos negligunt: si vero morte nostra quid parietur patriæ boni; id cum admiratione hominum prædicabitur. Quid igitur amplius adulemur exitioso fato?

CHORVS. Nunc, quando hoc tibi adstitit, faciendum censeo. Deus enim tandem etiam nostræ voluntatis mutatione flectitur: forte vero adueniat vehementiore flatu: iam adhuc feruet animus tuus.

ETEO-

ETEOCLES. Efferbuerunt etiam Oedipi diræ: ipsæq; visiones somniorum veraces sunt, quæ herciscerent paterna bona.

CHORVS. Quæso tamen mulieribus obtempera, quamuis hoc inuitus facias.

ETEOCLES. Dicantur, quæ geri poßint: & hic mora fraudi est.

CHORVS. Ne tu viam eas ad portam septimam.

ETEOCLES. Acutum iam me verbis non obtundes.

CHORVS. Iniquam etiam victoriam æstimat deus.

ETEOCLES. Armatum virum hoc verbum probare non decet.

CHORVS. Tu ne vero velis germani cruorem fundere?

ETEOCLES. Si deus mihi annuat, ille non effugerit infortunium.

CHORVS. Supra modum metuo pestem ædium deam, diis non similem. Quæ enim noctu incitauit & exclamauit, longè sunt verißima: Erynnen malorum vatem, à patre aduocatam, perfice-

perficere iam iratißimas, diras Oedipi, mente aberrantis. Contentio, pernicies liberorum, hæc ipsa vrget: hospes autem Chalybs, Scytharum colonus, hæreditatem administrat, bonorum partitor acerbus, crudelanime ferrum, sortem hanc ducens, vt terram habitent, quantam occupent mortui, latifundiorum exsortes. Vbi ipsi se interfecerint, mutuis vulneribus occiderint, atq; puluis terreus biberit atrum sanguinem purpureum; quis tum præbeat lauacra? quis vos abluerit? O recentes generis labores, malis misti veteribus. Priscum autem dico peccatum Laij, qui subito pœnas pendit: quod malum in tertiam ætatem durat: quando Laius Apollinem consuluit, atq; hic ter respondit in templo Pythio, vmbilico terræ: sine sobole morientem, seruare rempublicam: infelicibus autem consiliis non amicißimorum hominum, sibi ipse genuit exitium, parricidam Oedipum, qui non veritus fuit sacrum agrum, è quo ipse satus erat, matris radicem cruentam, conserere. Insania iunxit sponsos mentis perditæ, & veluti mare fluctus malorum agit: quorum alius

concedit, alius in altum tollitur, qui ad puppim ciuitatis fremit: breui interuallo hostes à nobis arcent mœnia: metuo vero, ne vna cum regibus pereat ciuitas. Illæ enim iam olim sermonibus celebratæ diræ, exitum sortiuntur, graues sunt vicißitudines: quæ exitiosa oriuntur, non prætereunt. Omnino autem perniciem adferunt hominum grauißimorum diuitiæ, nimium coaceruatæ. Quem enim hominum dij & principes ciuitatis tanti fecerunt, & hominum ætas vberrima, quantopere tum coluerunt Oedipum, qui raptricem hominum fatalem beluam è regione sustulit? Postquam autem miser intellexit, in quam calamitosas incidisset nuptias, doloris magnitudine grauiter conturbatus, insano animo, duo mala designauit. Qua enim manu patrem interemit, eadem & sibi oculos eruit: ac deinceps in filios immisit deuotas infensas nutrices, (æ, æ, amari-lingues diras) vt aliquando ferro partiantur bona: nunc vero admodum metuo, ne curuipes Erinnys hæc efficiat.

NVNCIVS. *Bono animo este, puellæ, sollicitè*

citè à matribus educatæ, iugum seruile hæc effugit ciuitas: ceciderunt viri robustissimi ijdemq; gloriosissimi: verum ciuitas & cœlo sereno & multis ictibus fluctuum, sentinam non hausit: arcet hostes turris, & certis muniuimus portas propugnatoribus: maximam partem in sex portis se bene habent: septimam vero diuinus ille imperator, rex Apollo, sibi delegit, qui Oedipi generi vetus illud infelix Laij consilium ratum facit.

CHORVS. Quodnum vero illud est, quod recens ciuitati infeliciter accidit?

NVNCIVS. Ciuitas seruata est, sed germani reges occiderunt mutuis confossi manibus.

CHORVS. Quidnam? quid ais? non sum apud me, præ metu orationis.

NVNCIVS. Igitur ad te redi & audi: Oedipi genus.

CHORVS. Me miseram, malorum vates (ipsa sum.

NVNCIVS. Illi sine dubitatione in cineres deiecti sunt.

CHORVS. Eo ne mihi ventum est? grauia sunt hæc; tamen expone.

NVNCIVS. *Ita nimium fraternis manibus sunt sublati.*

CHORVS. *Ita fatum vtrique simul commune fuit.*

NVNCIVS. *Ipse Apollo igitur perdit miserum illud genus. Hæc sunt, de quibus & lætari & lacrymare liceat in præsentia: quod bono loco est respublica: sed principes, duces ambo Scythico in corpora penetrante ferro vniuersum partiti sunt patrimonium: habebunt autem tantum regionis, quod ad sepulcrum sufficiat, paternis peßimi fati diris auecti: ciuitas seruata est, sed vtriusq; regis germani, interemptorum cæde mutua, terra cruorem bibit.*

CHORVS. *O magne Iuppiter, & custodes vrbis dij, qui Cadmi hasce turres seruatis: vtrum læter & seruatori ciuitatis noxas propulsanti laudes canam? an laboriosos & miseros, infelices Oedipi liberos, defleam belli imperatores? qui planè, vt nomen ostendit etiam contentiosi, impiè erga se affecti, perierunt. O atræ, neq; exitu carentes Oedipi diræ, malum aliquod in cor meum illabitur gelu: carmen*

sepul-

sepulcro meditor, vt thyas, mortuos sanguine stillantes audiens, miseros, vita functos. Infelicis profecto augurij coitio hastæ rem omnem perfecit, neq; vetuit à patre dira profecta optatio: consilia Laij, qui melioribus parare noluit, finem iam suum habent: curæ vero, quæ ciuitatem adortæ sunt, & oracula neq; adhuc obtunduntur. Eheu, diræ, abundantes gemitibus, hoc effectum reddidistis, quod fidem hominum superat: aduenerunt grauia mala, deploranda, non verbis: sed ipsa per se manifesta sunt: in conspectu est nuncij oratio. Geminus luctus, duplex malũ, viribus mutua cæde facta, duorum fatorum absolutissimi casus. Quid memorem? quid hic aliud, quàm labores hancce domum adeunt? Verum ô amicæ, secundo iam vento luctum remigate circum caput secundum manuum strepitum, qui semper per Acherontem sequitur, illam nullo flexibilem gemitu, atro colore, nauem sacram, inaccessam Apollini, à sole non lustratam, omnium exceptricem, idq; in tellurem, luce penitus carentem. Sed ipsæ veniunt ad calamitatem acer-

bam, Antigona & Ismena, ad lugendos fratres sine dubitatione ita sentio, eas ex amabili profundoq; pectore emissuras dolorem, respondentem miseriæ: nos autem fas est prius, famæ & Erinnyos absonum carmen sonare, & Plutoni hostilem Pæanem occinere.

SEMICHORVS. Eheu, ô omnium sororum infelicissimæ, quæcunque vestimenta cingunt fascijs. Ploro, suspiro, neque vlla fraus est, sed ex animo reuera gemo.

SEMICHORVS. Eheu, Eheu, male sani, amicis dicto non audientes, malis inexplebiles, qui paternam domum peruersi vestris viribus euertistis.

SEMICHORVS. Peruersi igitur, qui peruersum genus mortis repererint, cum suo exitio.

SEMICHORVS. Eheu, Eheu, euersores parietum vestræ domus, intuiti acerbum imperium, iam ferro conciliati estis: non ad amicitiam colendam, sed cædibus transactum inter vos est: nimium veras patris Oedipi diras diua perfecit Erinnys.

SEMICHORVS. Transfossi per sinistrum latus.

SEMICHORVS. *Transfoßi equidem, idq́ per fraterna latera.*

SEMICHORVS. *Eheu, fatales: eheu diræ cædium mutuarum.*

SEMICHORVS. *Geminum dicis vulnus.*

SEMICHORVS. *Et domibus & corporibus ictos dico.*

SEMICHORVS. *Iracundia inaudita, & fato, quod ancipiti animo pater liberis imprecatus est.*

SEMICHORVS. *Peruagatur autem ciuitatem gemitus, gemunt turres, gemit campus hominum desiderio: & bona manebunt posteris calamitosis, ob quæ contentio orta est & cædium euentus: iracundia accensi principes diuiserunt bona, vt æqualem quisq; partem haberet: non probant amici ferrum arbitrum, neque hic Mars gratus est.*

SEMICHORVS. *Ferro percußi, sic se habent.*

SEMICHORVS. *Ferro percußi autem illos exspectant: sed forte dicat quis, quinam?*

SEMICHORVS. *Paterni sepulcri sortes.*

Semi-

SEMICHORVS. *Ex ædibus grauem sonum in eos emittet vulnerans ploratus, gemitum in se habens, habens in se miseriam, perniciem sapiens, nihil prædicatione ornans, verè lacrymans ex animo, qui mihi ploranti concidit, horum duorum gratia. In promptu mihi est dicere de hisce miseriis, vt multis malis affecerint, & ciues & hospitum aciem, quos in pugna multos perdiderunt. Mater ipsis miserrima omnium mulierum, quæ vnq; liberos in lucem ediderint: ipsa suum filium sibi maritum accepit, & hos peperit, & hi germanis manibus mutua cæde facta, sic occiderunt.*

ISMENA. *Germani igitur sibi inter se exitio fuerunt, dissectionibus minime amicis, lite insana, in extremo contentionis. Iam sopita est inimicitia: vita terræ cruore fœdatæ mista est: prorsus iam sunt consanguinei.*

CHORVS. *Acerbus arbiter contentionum, Pontius hospes, ex igne ruens, acutum ferrum: acerbus bonorum improbus partitor Mars, qui patris diras veras reddidit.*

ANTIGONA. *Fatum adepti sunt, ô miseri, gra-*

ſeri, grauium dolorum, quos ipſis immiſit Iupiter: corpori autem erunt profundæ ſub terra opes.

ISMENA. Proh, multis ſane laboribus pollularunt domus: iam ad extremum acutam vocem edidere diræ, genere in uniuerſum fugato. Stat Atæ trophæum in porta, in qua cæſi ſunt, finemq́; fecit fatum duobus peremptis.

ANTIGONA. Percuſſus percuſsiſti.

ISMENA. At tu, occiſo altero, occidiſti.

ANTIGONA. Suſtuliſti haſta.

ISMENA. Haſta periјſti.

ANTIGONA. Miſera perpetraſti.

ISMENA. Miſera paſſus eſt.

ANTIGONA. Fluant lacrymæ.

ISMENA. Prodeat gemitus.

ANTIGONA. Iacet ille, qui ſuſtulit. E e, e e, extra ſe animus eſt præ gemitu.

ISMENA. Intus ſuſpirat cor.

ANTIGONA. Io, io; deplorande lacrymis.

ISMENA. Tu calamitoſiſsime.

ANTIGONA. Ab amico ſublatus es.

ISMENA. Et amicum ſuſtuliſti.

ANTIGONA. De geminis dicimus malis.
ISMENA. Gemina & spectamus.
ANTIGONA. Hæc huiusmodi doloribus
ISMENA. Proxime his ma- (affinia sunt.
lis fratrum sorores sumus.
ANTIGONA. Io, fatum, grauissimè pre-
mens laboriosum: tuq; veneranda Oedipi vm-
bra: tuq; atra Erinnys, quantis ipsa virib. es.
ISMENA. Ab exilio hoc miserias mihi o-
stendistis graues.
ANTIGONA. Non redijt, postquam oc-
cidit alterum.
ISMENA. At victor spiritum perdidit.
ANTIGONA. Sanè eum perdidit.
ISMENA. Et altero suum abstulit.
ANTIGONA. Miserum genus.
ISMENA. Id misera etiam patitur deplo-
randa mala, ex ratione nominis.
ANTIGONA. Omnino loca sunt diffusa insi-
ISMENA. Exitiosa dicimus. (lientibus malis.
ANTIGONA. Exitiosa cernimus. Io, fa-
tum grauissime premens, laboriosum: tuq; diui-
na Oedipi vmbra: tuq; atra Erinnys, quantis

ipsa

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0102-8

ipsa viribus es. Tu igitur hoc scis, qui traiece(ris.
ISMENA. Tu etiam, qui eodem tempore didiceris.

ANTIGONA. Postquam reuertisti ad vrbem.

ISMENA. Vt huic in acie te opponeres.

ANTIGONA. Exitiosa dicimus.

ISMENA. Exitiosa cernimus.

ANTIGONA. Io, nos vrget labor.

ISMENA. Io, io, mala incumbunt domibus, & regno, & cum-primis mihi.

ANTIGONA. Io, io, & ante etiam mihi.

ISMENA. Io, io, deploranda mala: rex Eteocles, summe dux.

ANTIGONA. Io, deplorãdi maximè omniũ.

ISMENA. Io, in rabiem acti in miseria.

ANTIGONA. Io, io, qua parte terræ vos locabimus?

ISMENA. Io, vbi maximè ex dignitate erit.

ANTIGONA. Io, io, proxima patri calamitas.

PRÆCO. Quæ videntur visaque fuerunt principibus huius Cadmeæ ciuitatis, nunciare me oportet. Eteoclem hunc, ob beneuolen-

tiam erga ciuitatem visum fuit in monumento huius terrae condere. Odio namq; prosequens hostes, maluit ad vrbem mortem oppetere. Cum pro sacris patrijs pugnauerit, occidit citra reprehensionem, vbi iuuenes praeclarum est mori. Sic igitur de hoc sum iussus dicere. Huius autem fratrem, Polynicis cadauer, foras proijcere non sepeliendum, quod lanietur à canibus, vt euersorem Cadmeorum oppidi, nisi aliquis deûm huius obstitisset hastae. Etiam vero mortuus habebit hoc, vt sit sacer, ob deos patrios, quos ipse negligens, copiis adductis peregrinis, cepisset oppidum. Ita hunc sepultum à volucribus cum contumelia, praemium oportere accipere videtur, neque ei impertiri, quae fundi solent, libamina, neque ipsum acutisonis coli eiulatibus, sed ab amicis honore sepulturae nequaquam affici. Haec fuere visa Cadmeorum magistratibus.

ANTIGONA. Verum ego Cadmeorum praesidibus nuncio: etiamsi nemo alius huic funus velit facere, ipsamet eum sepeliam, & me in discrimen conijciam, germanum sepeliens

meum

meum, neq; pudebit me violare hoc ciuitatis decretum, nullo factum ordine. Vis magna est viscerum communium, ex quibus progeniti sumus: matris dico miseræ & calamitosi patris. Quare, anime mi, sponte operam communica cum eo, qui non sponte fuit malus, cum mortuo superstes, teq; esse sororem cogita. Huius vero carnes, non voraces lupi depascent: ne cui hoc videatur. Sepulcrum enim ipsi & fossam, licet mulier sim, moliar, terram ferens hoc amplo byßino sinu, & ipsa eum occulam: ne cui hoc videatur secus. Bono animo es, non deerit ratio conficiendi negotij.

PRÆCO. Narro tibi, ne in hac re rempublicam violes.

ANTIGONA. Narro contra: ne superuacanea mihi nuncies.

PRÆCO. Acerbus sane populus est ereptus malis.

ANTIGONA. Instiga: non tamen hic insepultus relinquetur.

PRÆCO. Sed qui inuisus est ciuitati, hunc tu honore sepulturæ afficies?

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0105-5

ANTIGONA. Neque iamdum dij de huius honore sententiam tulerunt grauem.

PRÆCO. Non tam, priusquam prouinciam conijceret in periculum.

ANTIGONA. Malis affectus, mala quoque retulit.

PRÆCO. Sed in vniuersos, pro vno, erat hæc molitio. Dearum postrema sermonem perficit contentio.

ANTIGONA. Ego vero hic funus faciam: ne verba multa faxis.

PRÆCO. Vtaris sane tuo consilio: ego tamen dissuasero.

SEMICHORVS. Eheu, eheu, O gloriosæ pestiferæq; fatales Erinnyes, quæ ita funditus genus Oedipi sustuleritis.

ANTIGONA. Quid feram? quid faciam? quid consilij capiam? Quomodo audebo, te non lugere: neque te ad sepulcrum deducere? sed metuo, & excutio metum ciuium.

SEMICHORVS. Tu quidem multos, qui te lugeant, habebis: ille vero miser non ploratus,

tus, lacrymas solas sorores habens abit. Quis igitur hæcce audiat?

SEMICHORVS. Siue afficiat malo ciuitas, siue non afficiat lugentes Polynicem: nos procedimus, & vna eam sepeliemus deductrices. Generi namque hic dolor communis est: & solet ciuitas temerè alias alia habere pro iustis.

SEMICHORVS. At nos hunc comitamur, vt ciuitas & ius probant. Secundum deos enim, & vires Iouis, hic maximè fulciuit Cadmeorum ciuitatem, ne euerteretur, neq; peregrinorum virorum obrueretur fluctibus.

FINIS.

ARGV-

ARGVMENTVM
TRAGOEDIÆ ÆSCHYLI,
Septem ad Thebas ducum.

MVtuum Oedipi filiorum exitium continet hæc tragœdia. Illius autem calamitatis vt prima semina aperiamus, & omnem seriem exponamus, altius erunt aliqua repetenda, & referenda plenius. A Belo rege Aegypti & Syriæ, genus Oedipo fuit. Erant enim Belo tres filij, Aegyptus, Danaus, Agenor. Danaus & filius Aegypti Lynceus Chemmitæ, vt est apud Herodotum in Euterpe, (fuit autem Chemmis, Aegypti vrbs in regione Thebaica) ex Aegypto in Peloponnesum migrarunt: Danaus, eiecto Gelanore, regnum occupauit Argiuorum: Lynceus deinceps, cui nupta erat Hypermnestra Danai filia, socerum sustulit. Sed illa persequi, neque nostri instituti est, neq; huius loci. Agenoris regis Phœnicum mentio non est prætermittenda. Cadmus enim Agenoris filius, qui litteras primus & honestas disciplinas è Phœnicia in Græciam transtulisse creditur, principium familiæ dedit, & fundamenta iecit Thebanæ ciuitatis in Bœotia. Bœotiam olim incolebant barbari Aones, & Temnices è Sunio euagati, & Leleges, & Hyantes, vt libro nono geographiæ scribit Strabo. Paullo refert hæc aliter Pausanias in Bœoticis: nec mirum. Prisca namq; illa non perinde diligenter fuerunt consignata litteris: imo in recentibus, quæq; huius memoriæ sunt, sæpe narrationes dissentiunt. Pausanias ait, in ea regione, ab vltima hominum memoria habitasse Hectenas: fuisse

Hecte-

Hectenum regem ibidem ortum, Ogygium nomine: ab hoc appellatas à poëtis Thebas Ogygias: Ogygiæ vero etiam ab Aeschylo nominantur: gentem Hectenum vniuersam graui pestilentia fuisse funditus deletos: deserta tum ab hominibus loca occupasse Hyantes & Aones: quos tamen ille scriptor haudquaquam aduenas, sed origine Bœotos fuisse existimat. Cadmus, inquit, cum sequentibus seculis aduenisset cum copiis Phœnicum, Hyantes prælio fudit: qui ex Hyantibus cæsi non fuerant, altera nocte elapsi sunt: reliqui erant Aones, qui moniti illorum calamitate, se Cadmo dedidêre supplices: hic supplicibus pepercit, neque exclusit à Phœnicum consuetudine, potestatem tamen, tantum per vicos propinquos habitandi, fecit: ipse autem editiore loco oppidum condidit, cui de suo nomine Cadmeæ nomen indidit: Cadmea postea arx fuit, cum crescente multitudine ciuium, vt paulo post ostendemus, Thebæ deinceps fuere conditæ humiliore loco. Nolo hic multis referre, quæ poëtæ de nuptijs Cadmi, quando filiam Martis & Veneris Harmonian duxerit, deque Cadmi filiabus, tradunt. Cadmi filius fuit Polydorus, ex Europáne Syria, an ex Harmonia? Ex hac, si sequimur Euripidem in Phœnissis. Cadmus ex Bœotia migrauit in Illyrios, & Illyrios quidem, Encheleas dictos, & filio regnum Cadmeæ tradidit. Regi Polydoro natus fuit Labdacus. Ille moriturus filio dedit tutorem Nycteum: eandem tutelam, moriente Nycteo, frater in se recepit Lycus, & initio regnum administrauit, & deinceps, fide prisca, Labdaco, cum iam adoleuisset, restituit. Labdacus, nato sibi Laio, non diu superstes fuit, & ipse quo-

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0109-1

que moriens Lyco filij tutelam credidit. Ceterum tutelam iterum gerente Lyco, Amphion & Zethus, Antiopes filij cum copiis Cadmeam regionem inuadunt, & prælio Lycum superant, cum quidem, quibus genus Cadmi curæ esset, surripuißent Laium. In illo dominatu duo, quos dixi fratres, Thebas prope Cadmeam, vt paullo antè meminimus, condiderunt: nomen oppido fecerunt de Thebæ propinquæ nomine. Sed conditores eos esse Thebarum, Homerus quoque in Necyia testatur, vbi sic inquit Vlyßes.

τὴν δὲ μέτ' ἀντιόπην ἴδον ἀσώποιο θύγατρα,
ἣ δὴ καὶ διὸς εὔχετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι:
καὶ ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδ' ἀμφίονά τε ζῆθόν τε,
οἳ πρῶτοι θήβης ἕδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο,
πύργωσάν τ': ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
ναιέμεν εὐρύχορον θήβην, κρατερώ περ ἐόντε.

Quod autem poëtæ canunt, carminibus Amphïonis excitatos fuisse muros Thebarum: hoc indicant, in arte Musica præstitisse: id quod de excellenti hominis sapientia & eloquentia intelligendum est. Sed aiunt Amphionem inuexiße modum Lydium, quem didicerit, quod affinitate coniunctus esset Tantalo, & tribus lyræ cordis tres adiecisse insuper alias. Cum repente omnes occidissent: (Amphion enim cum suis peste perijt, Zethum filium nescio ob quod factum sustulit, Zethus ipse vitam mœrore finijt) regno restituerunt Thebani Laium. Cum Laius per vim abripuisset, & extrema contumelia Chrysippum, Pelopis non ex Hippodamia, Oenomai filia, sed ex alia filium, affecißet; ibi Pelops omnibus illum diris deuouit, eique imprecatus est à

proprio

proprio filio exitium, quod eidem quoque portendebat oraculum. Cum enim vxorem duxisset Iocastam, Menœcei filiam, Creontis sororem, (falso hæc apud Diodorum Creontis filia dicitur) neque liberos aliquamdiu ex ea susciperet; abijt ipse Delphos sciscitatum oraculum, petens simul prolem masculam. Apollinis responsum sic extulit interpres Euripidis.

Λάϊε Λαβδακίδη, παίδων γένος ὄλβιον αἰτεῖς:
δώσω σοι φίλον υἱόν: ἀτὰρ πεπρωμένον ἐστὶ,
σοῦ παιδὸς χείρεσσι λιπεῖν φάος. ὡς γὰρ ἔνευσε
Ζεὺς Κρονίδης, Πέλοπος στυγεραῖς ἀραῖσι πιθήσας,
οὗ φίλον ἥρπασας υἱόν: ὅδ' ηὔξατό σοι τάδε πάντα.

Verum securus futuri Laius nihilominus liberis operam dabat, sed natum filium, recordatus oraculi, iamq; exitium metuens, è medio tolli inhumana & plusq; barbara expositionis consuetudine, iubebat, talis illius ferro transfossis, vnde postea Oedipus à pedum tumore fuit appellatus. Tantam ne in parentes crudelitatem cadere? Quibus res mandabatur, vel qui expositos, quantumuis alieni, inuenissent, plerumque misericordia, vitæ consulebant infantium. Non solum enim comicis credimus, sed etiam historiis. Illi enim, quæ sæpe fierent, retulerunt: hæ vero, quæ accidissent. Ita qui ex familia regis exponendum acceperant infantem, ad Polybum regem Corinthium, ipsi detulerunt: vel, vt ab aliis scribitur, qui in monte Cithærone ab illis expositum, pastores inuenerunt, ad Polybum detulerunt, seu Polybi vxori, quæ sterilis esset, donarunt. Itaque educatus in regia Corinthi adoleuit: cumque ei quispiam generis obscuritatem obij-

 ceret,

ceret, vel, vt Diodorus ait, cum sibi strui insidias inaudisset; Delphos iter instituit, de genere rebusque suis sciscitatum. Oedipo Pythia, non quod scire aueret, sed aliud respondebat: futurum scilicet, vt & patrem suum ipse interficiat, & cum matre corpus misceat. Quo ille grauiter oraculo perturbatus, fugiendam sibi in perpetuum Corinthum, neque ad Polybum reuertendum putauit, ne in se tam atrox & nullis ante seculis auditum flagitium committeret. Arbitrabatur enim, cum oraculo secus non erudiretur, hos sibi parentes esse. Cum Oedipus Delphis discederet, eodem tempore Laius Delphos & ipse contendit, quæsitum, vt se de exposito infante res haberet: in via, idque in Phocide obuiam factus Oedipo Laius, vel ipsemet, vel satellites, insolenter & cum imperio, occurrentem Oedipum de via iubent decedere: grauiter hoc sane tulit excelsi animi iuuenis, tantæ seruitutis insolens: subito ad arma ventum est: neque fuit tantum superior Oedipus, sed etiam manu sua & patrem, quem tamen ipse minimè patrem esse suspicaretur, & quotquot erant satellitum, iugulauit ad vnum, qui cladem hanc domum nunciaret. Eodem vero etiam tempore exortum fuit monstrum illud nobile, biformis bellua, cui Sphingi nomen fuit. Hanc Sphingem cuique prætereuntium perplexam quæstionem proposuisse fabulantur, confecisseque omnes ordine & absumpsisse, quoniam nemo omnium eo erat acumine ingenij, qui tam obscurum ænigma solueret. Ibi multis quotidie miserè pereuntibus, propositum fuit præmium, quod dari posset maximum: nuptiæ reginæ videlicet, ipsumq; regnum, si quis hoc monstrum conficeret.

ceret.

ceret. Aenigma istud nemini hodie non notum, his comprehensum celebratur versibus.

Ἐστι δίπουν ἐπὶ γῆς, καὶ τέτραπον: οὗ μία φωνὴ,
καὶ τρίπον: ἀλλάσσει δὲ φυὴν μόνον, ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν
ἕρπετα κινεῖται, ἀνάτ' αἰθέρα, καὶ κατὰ πόντον:
ἀλλ' ὁπόταν πλείοσιν ἐπειγόμενον ποσὶ βαίνῃ,
ἔνθα τάχος γυίοισιν ἀφαυρότατον πέλει αὐτοῦ.

Antequam cætera huc proprie pertinentia, persequar; non fecero præter officium, si Sphingis interpretationem proferam, quam Cebes initio tabulæ suæ, quæ nobis iter ad virtutem, veluti penicillo delineatum, ostendit, proposuit. De tabula primum loquens, ἔστι γάρ, inquit, ἡ ἐξήγησις, ἐοικυῖα τῷ τῆς σφιγγός αἰνίγματι, ὃ ἐκείνη προυβάλλετο τοῖς ἀνθρώποις. εἰ μὲν οὖν αὐτὸ συνίῃ τις, ἐσώζετο: εἰ δὲ μὴ συνίῃ, ἀπώλλυτο ὑπὸ τῆς σφιγγός. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐξηγήσεως ταύτης. ἡ γὰρ Ἀφροσύνη τοῖς ἀνθρώποις σφίγξ ἐστιν. αἰνίττεται δὲ καὶ τάδε, τί ἀγαθὸν, τί κακὸν, τί οὔτε ἀγαθὸν, οὔτε κακόν ἐστιν ἐν τῷ βίῳ. ταῦτ' οὖν ἐὰν μή τις συνίῃ, ἀπόλλυται ὑπ' αὐτῆς οὐκ εἰσάπαξ, ὥσπερ ὁ ὑπὸ τῆς σφιγγὸς καταβρωθεὶς ἀπέθνησκεν, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν ἐν ὅλῳ τῷ βίῳ καταφθείρεται, καθάπερ οἱ ἐπὶ τιμωρίᾳ παραδιδόμενοι. ἂν δέ τις γνῷ, ἀνάπαλιν ἡ μὲν Ἀφροσύνη ἀπόλλυται, αὐτὸς δὲ σώζεται, καὶ μακάριος καὶ εὐδαίμων γίγνεται ἐν παντὶ τῷ βίῳ. Hæc eruditè, & vt philosopho dignum erat, ille Cebes. Quid tamen mali fuerit illa Sphinx, affirmare in tantis priscæ historiæ tenebris perdifficile est: liceat nobis aliquid suspicari de graui seditione aut occulta coniu-

ratione. Eius qui auctor sit, hunc & vaferrimum & crudelissimum esse, necesse est, vt fraudibus quamplurimos circumscribat, ceteros sæuitia cogat: neque vero hos solum, quos oppresserit, sed & illos, quos ad se pellexerit, perdit: æque omnes, vel è vita tollens, vel quod non minus miserum est, bonis exuens. Hoc monstrum qui conficiat, princeps ciuitatis merito habeatur; immo huic soli imperium iure deferatur. Cui enim potius, nisi seruitutis auerruncatori, & libertatis vindici futuro diadema deferat ciuitas? Pro summo enim beneficio, summum præmium decernitur. Quod autem beneficium dari maius posse videatur, quàm quod vniuersus populus esse tale censeat? quod maius item præmium? Oedipus, qui sapientia valeret & manu, quidquid id fuit mali, facile sustulit. Si filum fabulæ sequimur, ænigma soluit Oedipus: Sphingi monstrauit, hominem esse, de quo quæreret: hunc namq; in lucem editum humi quadrupedem repere: deinceps viribus confirmatum, cum iam illis firmis vteretur, bipedem ingredi: decrepitum denique, ætate & malis confectum, scipione sustentatum, vix procedere tripedem: itaq; Sphingem se de rupe præcipitasse. Ita bene de omnibus meritus ille, vt putabatur, aduena Corinthius, nuptias reginæ & regnum, præmij loco adeptus est: penitus ignarus, illam sibi matrem esse, hoc vero hæreditatis iure sibi deberi. Nupsit infelix Iocasta, infelici Oedipo, filio mater: fatalis calamitas, fatalem calamitatem, plerumque grauis grauiorem excipit. Filio mater parit duos filios, & filias totidem: Eteoclem, Polynicem, Antigonam, Ismenen. Iocasta porro, tam

graui

graui errore animaduerso, & diris deuouit filium, & ipsa laqueo vitam finijt. Sic enim apud poëtam Vlysses:

Μητέρα δ' οἰδιπόδαο ἴδον καλὴν ἐπικάστην,
ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο
γειναμένα ᾧ υἷι, ὁ δ' ὃν πατέρ' ἐξεναρίξας,
γῆμεν, ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων,
καδμείων ἤνασσε, θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς,
ἡ δ' ἔβη εἰς ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο
ἁψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,
ὡς ἄχεϊ σχομένη. τῷ δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσω,
πολλὰ μάλ', ὅσα τε μητρὸς Ἐριννύες ἐκτελέουσι.

Ex hoc Homeri loco primum de exitu Iocastæ cognoscimus: sed ex eodem Pausanias rectè colligi putat, nihil ex Iocasta Oedipum liberorum suscepisse. Quid enim, inquit, repente fama hæc per mortales disseminata fuerit, si tot ante peperisset liberos? Et huic sententiæ suffragatur, quod mentionem liberorum poëta nullam facit. Liberos autem illos procreasse ex Hyperphantis filia Eurygania, idem ostendit, quod proditum sit ab auctore Oedipodiorum, & ab Onasia, qui Platæadibus (tragœdia ita inscripta à poëta, ni fallor) scripserit, de ingenti animi mœrore Euryganiæ, quo affecta fuerit, cum in prælio mutuis vulneribus ipsius filij occidissent. Tragœdi vero, cum non historici sint, sed poëtæ, id est inuentores, neque tantum elocutionem addant, non solum quæ accepissent ex veris narrationibus in fabulas suas transtulerunt, sed veris etiam attexuerunt,

runt, quod ipsis quoque licuit, verisimilia, & potissimum talia, quæ admiratione & terrore maximè repleant spectatorum animos. τραγικώτερα autem sunt omnia, si non ex Eurygania, sed ex infelicissima matre infelicissimos liberos infelicissimus pater susceperit. Sed hæc in medio relinquimus. Oedipus etiam cum vidisset, se parricidam patris, matris esse adulterum; ipse sibi oculos eruit, veluti conspectum & iudicium hominum fugiens, seque in priuatam vitam abdidit, regno relicto filiis. Cæcum deinceps filij in ædicula inclusum tenuerunt. Pudebat enim eos patris & ortus sui. Itaque impiis filiis imprecabatur, vt gladio belloq; regnum partirentur: quæ diræ suum quoq; exitum habuerunt. Initio autem inter fratres sic conueniebat, quo diras patris declinarent, vt alternis annis imperarent, ita, vt vno imperante, alter è ciuitate tantisper cederet. Sic enim minus metuendum, ne armis aliquando dimicarent. Siue maior natu erat Polynices, & cum annum iam prior imperasset, pacti non immemor, concedens foras, fratri tradebat imperium, quod anno exacto reciperet, siue Eteocles erat maior natu, & prior imperabat: (illud autem à grammaticis, hoc à Diodoro traditur) Eteocles certè noluit deinceps Thebas reuertenti & regnum reposcenti Polynici cedere. Argos igitur se Polynices ad Adrastum regem confugit. Sub idem vero etiam tempus Tydeus filius Oënei, cum in Calydone fratris filios, Alcithoum & Lycopem occidisset, Argos fugisse dicitur. Accepit ambos Adrastus perhumaniter, & ex oraculo quodam filias nuptum dedit, Polynici Augeam, Tydeo Deipylen. Ita

moribus

moribus & virtute sua sese hi adolescentes sibi regem deuinxerant. Quare & pro summa erga eos beneuolentia, & pro arctissima affinitate vtrique recuperandi regni spem fecit, seq; eos in patriam reducturum, recepit. Cumq; in regnum priorem Polynicem restituere constituisset, ablegauit ad Eteoclem Tydeum, qui imperium Polynici repeteret. Eteocles legatum non solum re dimisit infecta, sed etiam quinquaginta viros in insidijs collocauit, qui Argos regredientem tollerent. Neque tamen hæc fraudulenta vis plus potuit, quàm fortitudo Tydei. Omnibus namque à se ad vnum interfectis Tydeus viuus & incolumis Argos redijt. Hæc noua iniuria & Tydeum incendit & Adrastum. Quare Adrastus, quæ opus essent ad expeditionem parauit omnia, & in belli fœdus adsciuit Capaneum, Hippomedontem, & Parthenopæum Atalantæ, filiæ Schœnei, filium. Sex hisce accessit septimus ingratijs Amphiaraus, de arbitrio Euriphylæ vxoris, Adrasti filiæ: etsi præuidebat exitium. Hi erant septem ad Thebas belli duces, qui septem locis, ad septem videlicet portas dispositi, oppugnarent oppidum: atque in hoc ipso tantum cardine vertitur hæc tragœdia. Denunciato namque bello, Eteocles de salute sua, potissimum tamen reipub. sollicitus, exploratore antè misso in castra hostium, cohortatur ciues ad defendendam patriam: atque vbi intellexit, quam quisque sibi oppugnandam delegisset portam ciuitatis; sex ipse contra duces, propulsatores hostium delectos, quemque suo loco statuit, ipsemet cum germano Polynice conserturus manum. Cum Tydeo ad portam Prœtida, congreditur

Astaci filius Melanippus: cum Capaneo ad portam Electram, Polyphontes: cum Eteoclo (quem supra inter duces non posuimus, secuti Diodorum: qui pro hoc ipsum Adrastum nominat) ad tertiam portam, Megareus Creontis filius: cum Hippomedonte ad portam Oncæ Mineruæ, Oenopis filius Hyperbius: cum Parthenopœo ad portam borealem, Actor Hyperbij frater: cum Amphiarao ad portam Homoloidem, admodum adolescens Lasthenes: ad vltimam portam cum Polynice Eteocles; quod omnium primum diximus. Quid ceteris ducibus acciderit; non plurimum ad rem facit: certè præter vnum Adrastum, vt historicus narrat, perierunt omnes: si modo & ipse omnem rem cognouit, quod minus est credibile, quoniam, quæ primis libris explicauit, maximam partem è fabulis eruit, neq; id dissimulat. Idem narrat Capanea, violentius agentem, cum per scalam muros conscendisset, cæsum fuisse: Amphiarao cum curru terra dehiscere visa est. Omnis autem res vertitur in μονομαχίᾳ fratrum: qui cum se mutuis vulneribus confecissent, confectum erat bellum: penes neutrum erat victoria, seruata tamen ciuitas. Chorus constat ex mulieribus Thebanis, quarum lacrymæ & ploratus augent calamitatem. Allato de interitu fratrum nuncio, prodeunt sorores Antigona & Ismena, ambæ vtriusque, sed hæc tamen magis Eteoclis, illa Polynicis exitium deplorans. Cum vero Thebana ciuitas sepelire regio ritu Eteoclem decreuisset, Polynici contra funus fieri vetuisset, Antigona tamen hunc sepelit, quod officium natura soror germano debeat, altera parte chori pertracta in suam sententiam.

SCHO-

SCHOLIA.

Habebam equidem in animo tragœdiam hanc à capite ad calcem scholijs meis illustrare: quod opus esse viderem, neque dubitarem studiosis Græcarum litterarum, hoc est, non solum linguæ, sed etiam sapientiæ Atticæ, studiosis vero inprimis Æschyli, non minus philosophi, quàm tragœdi, me gratam & vtilem operam nauaturum. Sed multa obstant hactenus, quæ vt amoliri non potuerim, tamen gustum dare meorum conatuum volui: & quamquam fortasse non eluctabor vmquam ex multis et grauibus molestijs, neq; vmquam aßequar illud otium, quo etiam doctißimis ad scribendum opus est, tamen & studia sapientiæ sedulo constanterq; colam, & quotidie aliquid litteris consignabo, quo & ipsæ & earum cultores adiuuentur. Erit quod gaudeam, si hoc assequar: sin minus, certè eruditiora ingenia, ad tradenda meliora excitabo. Atq; hic notabo aliqua, quæ non solum φιλέλληνας erudiant, sed exemplo potius sint, ad eruenda cetera.

Initio orationis suæ rex Eteocles, quæ sint partes regiæ, ita prorsus φιλοσόφως docet, vt de politica agens, hoc loco, vt illustri, vti non dubitauerit ipse Plato: qui in Euthydemo hinc ostendit officium regis, & ipsam politicen definit: quæ scilicet ea sit, quam quærant, causaq;, vt quæque bene gerantur in ciuitate, & in puppi sedens ciuitatis, teneat clauum, omnia regens, omnibus præcipiens, & omnia, quæ ex vsu sint, efficiat. Sic enim ibi ipse Socrates ait: σαφῶς οὖν ἐδόκει ἡμῖν αὕτη εἶναι, ἣν ζητοῦμεν, καὶ ἡ αἰτία τοῦ ὀρθῶς πράτ-

τειν ἐν τῇ πόλει: καὶ ἀτεχνῶς, κατὰ τὸ αἰσχύλου ἰαμβεῖον, μόνη ἐν τῇ πρύμνῃ καθῆσθαι τῆς πόλεως, πάντα κυβερνῶντα, καὶ πάντων ἄρχοντα, καὶ πάντα χρήσιμα ποιεῖν. *Hic autem ita Eteocles: regis esse, rem conseruare, sedentem in puppi, & clauum tenentem, neque capientem somnum oculis: hoc postremum etiam* ὁμηρικῶς. *Interpretatur autem philosophus* οἴακα νωμᾶν, πάντα κυβερνᾶν, καὶ πάντων ἄρχειν: *præterea* τὰ καίρια, χρήσιμα: *denique* τὸ λέγειν, ποιεῖν *Est enim politicæ finis, non dicere aut disputare tantum, sed potius agere & præstare re ipsa, quæ vel sentias vel dicas. Sic & ethicorum primo:* οὐ μανθάνομεν ταῦτα, ἵνα εἰδῶμεν, ἀλλ᾽ ἵνα πράττωμεν. *item:* τὸ τέλος οὐ γνῶσις, ἀλλὰ πρᾶξις. *Consilium itidem capimus, non vt in perpetuum consultemus, sed, vt, quæ visa sint ex multis rectiora, exsequamur. Patet igitur, vt dixi, ex principio orationis Eteocleæ, quod sit officium principis, & quæ sit scientia regis, siue politica. Cum his consentanea noster quoque Aristoteles scripsit, initio ethicorum: quo loco politicam peculiari præconio ornat, eam architectonicen nominans, quæ imperet artibus in ciuitate, quæ constituat, quæ quousque cuique cognoscendæ sint, quæ vtatur practicis scientijs omnibus, etiam nobilißimis, quæ leges ferat, & præscribat, quæ agere, à quibus abstinere oporteat. M. etiam Tullius politici officium cum officio gubernatoris comparat, & illius finem ex fine huius explicat, libro de rep. quincto: quem locum profert IIX. ad Atticum libro. Tenesne, inquit, moderatorem illum reipub. quo referre velimus*

limus omnia? nam sic quincto, vt opinor, in libro loquitur Scipio. Vt enim gubernatori cursus secundus, medico salus, imperatori victoria, sic huic moderatori reipub. beata ciuium vita proposita est, vt opibus firma, copijs locuples, gloria ampla, virtute honesta sit. Huius enim operis maximi inter homines, atque optimi, illum esse effectorem volo. Sed & idem ad Papyrium scribens: Sedebamus enim, inquit, in puppi, clauumque tenebamus: nunc autem vix est in sentina locus. Probauit igitur orator summus, vt & alij ex optimis scriptoribus, hanc translationem, siue comparationem, siue allegoriam. Et Isodorus ex Ennio producit versum:

Vt clauum rectum teneam, nauimque gubernem.

Diuus quoque Gregorius ad Olympium scribens: οὐκέτι, inquit, μεθ' ἡμῶν ὁ μέγας ὀλύμπιος, οὐδὲ φέρει τοὺς ἡμετέρους οἴακας. Hinc Æschylo principes sunt οἰακονόμοι, vt in Prometheo vincto: νέοι γὰρ οἰακονόμοι κρατοῦσ' ὀλύμπου. Sic in hac tragœdia ναυκληρεῖν πόλιν. Vt hic ἐν πρύμνῃ πόλεως καθήμενος: ita infra, κῦμα περὶ πρύμναν πόλεως καχλάζει. Dixi tragœdum Homericè locutum, quod & neque interpres Græcus præterijt. Sic enim Λ. Β. οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα, ᾧ λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε: etsi hoc discriminis est, vt aliquid relinquat quietis regi Homerus: hic somni prorsus nihil largiatur. In primis porro versibus, quæ quomodo coniungenda sint, ex indicato Platonis loco docet Henricus Stephanus de illius grauißima auctoritate: atque idem rectè contra obscuram interpretationem eiusdem Græ-

 ci in-

ti interpretis Platonis lucem vindicat, qui explicat χρήσιμα. Sed interpreti quoque τὰ καίρια sunt χρήσιμα, explicanti versum in Choëphoris: σιγᾶν θ', ὅπου δεῖ, καὶ λέγειν τὰ καίρια.

Φροιμίοις πολυῤῥόθοις) φροίμια, προοίμια, προῤῥήσεις. ῥόθιον, vt ait Suidas, τὸ μετὰ ψόφου κῦμα, ἢ ῥεῦμα παρὰ τὸ ταχέως ῥεῖν. Homero est ῥόθιον κῦμα τὸ ῥοθοῦν.

Επώνυμος) Hoc nomine nempe ἀλεξητηρίου, malorum depulsoris, cultus fuit Thebis Iupiter. Quæ enim erat priscorum superstitio, alibi & alijs in rebus, alijs nominib. et ceteros deos et Iouem inuocabant. Hippocrates libro περὶ ἐνυπνίων iubet in rebus secundis vota nuncupare, ἡλίῳ, διῒ οὐρανίῳ, διὶ κτησίῳ: id est, Soli, Ioui cœlesti, Ioui Opulento, vt interpretatur Scaliger: qui cognomina plura etiam recenset. Erat Iupiter Labradæus in Caria: Pappæus apud Scythas, Dictus fuit & Agoræus, Bulæus, Trophonius, Aenesius, Lyceus, Liberator, Hercæus, quem Limitarem interpretatur, Olympius, Tonans, Feretrius, Imperator. Sed ex indicato loco petantur & cetera. Sunt etiam apud Dionem Chrysostomum primo libro de regno Iouis nomina, cum singulorum accurata & eleganti explicatione. Solus, inquit Iupiter Θεῶν πατὴρ καὶ βασίλευς ἐπονομάζεται: καὶ πολιεὺς, καὶ φίλιος, καὶ ἑταιρεῖος, καὶ ὁμόγνιος: πρὸς δὲ τούτοις, ἱκέσιος, καὶ φύξιος, καὶ ξένιος, καὶ κτήσιος, καὶ ἐπικάρπιος. Est namque omnium horum bonorum auctor, depulsor malorum.

πόλει τ' ἀρήγειν) *Pro patria, aris, focis, liberis pugnandum, & vitæ periculum subeundum ætati cuilibet.*

Μὴ 'ξαλειφθῆναι) *Propterea Euripides Troadibus.* Ἐρημία μὲν γὰρ πόλιν ὅταν λάβῃ, Νοσεῖ τὰ θεῶν, οὐδὲ τιμᾶσθαι θέλει.

Pag. 11. σὺ δ' ὥστε) *Petita translatione à naui, in eadem illa hæret: nauis est ciuitas, gubernator rex, turbines bellum, fluctus copiæ. Sublimia sunt, & tragœdiæ conuenientia:* πνοὰς ἄρεως καταιγίζας: κῦμα χερσαῖον στρατοῦ. *Poëta hic,* ἀνεμοέντην αἰγίδων κότον *dixit Choëphoris.*

Φθόγγον χέουσαν.) *Ciuitatem loquentem Græcè. Hoc est enim fundentem sonos Græciæ: translatione Homerica. Homerus enim vocem fluere dixit:* μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.

Pag. 12. ἄναυδος, σαφὴς ἄγγελος) *Sic & Theognis de facibus, quæ è speculis hostes aduentare nunciarent.* ἄγγελος ἄφθογγος πόλεμον πολύδακρυν ἐγείρει
Κύρν' ἀπὸ τηλαυγέος φαινόμενος σκοπιῆς.

Ἐλεδεμνὰς.) *Hæc dithyrambicè composita sunt.* ἐλεδεμνὰς, παρὰ τὸ ἐλᾶν τὰ δέμνια. πεδιοπλόκτυπος, παρὰ τὸ ὅπλαις τὸ πεδίον κτυποῦσθαι. χρέμπτειν *autem* ἐν χρῷ πελάζειν, *vt interpretatur Eustathius.* Λ. Ρ. νωλεμὲς ἐγχρίμπτοντο, καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον. *id est,* ἐπέλαζον. *Aeschylus Eumenidibus.* οὔτοι δόμοισι τοῖσδε χρίμπτεσθαι πρέπει.

παλαίχθων ἄρης) *Inuocant initio mulieres Martem, deinceps Iouem, Mineruam, Neptunum: iterum Martem,*

Martem, Venerem, Apollinem, Dianam: iterum Mineruam, Oncam nominatam.

P. 13. καχλάζει) ταράττεται, φλεγμαίνει, βράττει. κάχληκας, λίθακας ἐν τοῖς ὕδασι. *Suidas.*

P. 14. ἀπύουσας) Ἀπύειν: φωνεῖν, βοᾶν. *Euripides.* ἢ ἐγὼ μελέα: τί ποτ' ἀπύσω;

P. 15. ὄγκα πρὸ πόλεως) *Onca Minerua, quæ ad quartam portam hoc nomine dicta colebatur: dicta autem, vt interpres lyrici docet, ab Onca pago. Pindarus Olympiorum secundo de Semele.* φιλεῖ δέ μιν παλλὰς ἀεί. *vbi prior interpres.* ὡς ἐπιχωρεία θεός. ἄγαλμα γὰρ αὐτῇ κάδμος ἱδρύσατο ἐν ὄγκαις, κώμῃ τῆς Βοιωτίας. ὀγκαία οὖν ἡ ἀθηνᾶ τιμᾶται. *addit alter interpres:* ὅτι ὀγκαία ἀθηνᾶ λέγεται, ὡς κυλλήνιος ἑρμῆς. *Hic autem ipsa* πρὸ πόλεως, *quemadmodum infra* ἀγχίπτολις, πύλαισι γείτων.

P. 16. αὔειν, λακάζειν) αὔειν, ξηραίνειν, λάμπειν, φωνεῖν, λακεῖν, τὸ ποιὸν ἦχον ἀποτελεῖν, κυρίως. τίθεται δὲ καὶ ἐπὶ ἐνάρθρου καὶ ἀνθρωπίνης φωνῆς τραγικώτερον. *Eustathius. sed & apud Aristophanem Pluto:* τί δῆτα ὁ φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων; ἀπὸ τοῦ λακεῖν τὸ λακάζειν.

B. 17. μή μοι θεοὺς) *Non benè sperandum, si consilio vti nolis: neque exspectanda à Deo bona, si facias contra officium, aut laborem nolis impendere. Videndum igitur vtrumque, quomodo &, quæ obstant, amoliaris, & pares, quibus opus est, nec non geras, quæ iubet ratio. Hinc plus millies, vigilare, agere, prouidere sapientes monent: neque enim prius aut secus auxilia-*

xiliaturos deos, qui illa præceperint, & hanc viam felicitatis mortalibus ostenderint. Quare etiam non veretur Pindarus, Pythiorum IIX. victoriam ἀρπαλέαν δόσιν nominare: vtrumque præclarè. Diuinum est namque donum victoria, sed ea potiuntur soli viri fortissimi.

Ἐκ χαλεπᾶς δύας) δύη: κακοπάθεια, δυστυχία. Callimachus. τοὔνεκα τὴν ἰδίην ὅτις ὄπωπε δύην.

σὸν δ᾽ αὖ σιγᾶν) Sic apud Sophoclem Aiace Lorario, inquit Tecmessa. ὁ δ᾽ εἶπε πρός με βαί᾽, ἀεὶ δ᾽ ὑμνούμενα: γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει.

P. 18. ποτάνιον) Quod recens est. Sic Pindarus Olympiorum X. τίς δὴ ποτάνιον λάχε στέφανον; quis nouißimam coronam adeptus est?

οἷον ὤπαζες γένος;) quæ neque videlicet ipsæ sapiant, neque rectè consulentibus pareant. Pleræque enim sunt illa imbecillitate ingenij: quædam etiam hac peruicacia.

Παλινστομεῖς) παλινστομεῖν est responsare: ἐλευθεροστομεῖν in vincto Prometheo libertate linguæ vti.

Μόρσιμον) id est τὸ εἱμαρμένον. Infra Hicetidibus. ὅ, τι τοι μόρσιμόν ἐστι, τὸ γένοιτ᾽ ἄν. Cuius sententiæ hic est versus in Argonauticis apud Orpheum: ἀλλ᾽ οὐκ ἔσθ᾽ ὑπαλύξαι, ἃ δὴ πεπρωμένα κεῖται.

P. 19. ἑλληνικὸν νόμισμα) Hic legem significat, non vt vulgo apud scriptores Græcos, & ipsum etiam Aristotelem: qui politicorum primo, τὸ νόμισμα, inquit, στοιχεῖον καὶ πέρας τῆς ἀλλαγῆς ἐστι.

P ποιφύγ-

ποιφύγμασιν) ποιφύξαι, φυγεῖν, ἐκφοβεῖν. ποίφυγμα, σχῆμα ὀρχηστικόν.

ἀπορχνοὺς) ἀπόρχειν, ἀπολύειν καὶ κατεπείγειν, explicante Eustathio. ἀπορχνόν, & ἀπορχὲς τὸ πολυσπούδαστον. Ι Λ. Δ. ἔτ' ἀπορχὲς μηνιαίνεις.

Ζωπυροῦσι τάρβος) Apud Platonem πολ. ζ. ἐκκαθαίρεται δὲ καὶ ἀναζωπυρεῖται. Et hoc verbum est apud diuum Paulum, posteriore ad Timotheum epistola: ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ.

P. 21. οἰκτρὸν μὲν) Tragica explicatio loci illustris Homerici Λ. Ι. πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει. Noster: τὰς δὲ κεχειρωμένας ἄγεσθαι: Homerus, τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας. Noster: ἄλλος δ' ἄλλον ἄγει: & paullo inferius: πρὸς ἀνδρὸς ἀνὴρ φονεὶ καίνεται: Homerus, ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει. Quod in ceteris est: ὠμοδρόπων νομίμων προπάροιθεν: ὠμὰς vocat immaturas viro & acerbas, vt Varro loquitur in Agathone. Virgo, inquit, de conuiuio abdicatur, ideo quod maiores nostri virginis acerbæ aures Veneris vocabulis imbui noluerunt. Nonius in Acerbum, pro incocto et præcoco.

P. 22. ὁμαίμονος) Vel quia Græci Græcos diripiunt, vel quia victoria est cruenta.

Λελημμένοι.) ἢ λαμβάνοντος, ἢ ἐπιθυμοῦντος. Hoc vero λελιμμένοι, monente Græco interpree. Sic & infra μάχης λελιμμένος, pugnæ cupidus.

P. 23. κόσμον μὲν ἀνδρὸς) Neque tamen iccirco elegantiæ armorum studium in viro forti vituperatur, cum hoc etiam summus ille imperator Cyrus requirat apud

apud Xenophontem. Sed de hac re secundo Cyri pædiæ aliqua diximus. κώδωνες sunt tintinnabula. κωδωνίσαι ἵππους, tintinnabulo animos equorum explorare. κωδωνοφαλαρόπωλοι, κώδωσιν εἰς τὰ φάλαρα χρώμενοι, κωδωνοφοροῦντες, exploratores excubiarum. Suidas. Sed κώδων etiā partem tubæ, et ipsam tubam significat.

p. 24. αἰσχρῶν γὰρ ἀργὸς) Quod de Melanippo prædicat; idem ijsdem verbis præcipit omnibus Theognis. Εἴ τ᾽ εἴης, inquit, ἔργων αἰσχρῶν ἀπαθὴς καὶ ἀεργός, Κύρνε, μεγίστην κεν πεῖραν ἔχοις ἀρετῆς.

σπαρτῶν δ᾽ ἀπ᾽ ανδρῶν) Spartos è dentibus draconis à Cadmo occisi natos, referunt veteres fabulæ. Initium tertij metamorphoseos Ouidij lege de Spartis: alijs aliud est τὸ ἀλληγορούμενον. Quinque numerat Spartos in Bœoticis Pausanias, Chthonium, Hyperenorem, Vdæum, Pelorum & Echionem.

ἔρξειν τεκοῦσιν) Libet graues Lucilij versus adscribere. Commoda præterea patriæ sibi prima putare: Deinde parentum: tertia iam, postremaq; nostra.

P. 26. ἱππικῶν φρυαγμάτων) etsi hoc propriè de hircis dicitur: id quod his verbis indicat magister dicendi nobilis Dionysius Halicarnasseus: ταύρων μυκήματα, χρεμετισμοὶ ἵππων, φρυαγμοὶ τράγων.

P. 27. αἰόλην πυρὸς κάσιν) Admodum reprehendit Porphyrius in quæstionibus Homericis grammaticos, qui αἰόλον apud Homerum pro ποικίλῳ interpretati sint, cum velox & rapidum significet, quod ex vocabuli quoq; origine patet: ἀλλὰ σημαίνει τὸ ταχὺν, γινόμενον ἀπὸ τῆς ἀέλλης: Hic igitur fumum atrum, rapidum ignis germanum.

 P. 29.

P. 29. καπηλεύσειν μάχην) *Sic & Ennius apud M. Tullium libro primo de officijs: Non cauponantes bellum, ſed belligerantes. Item apud Diuum Paullum:* καπηλεύοντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

P. 30. οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει.) *Quemadmodum dicimus aurum non adulterinum, ſed purum putum eſſe: item amicum non ſimulatum, ſed caſtum & ſincerum: ita Æſchylus laudat Amphiaraum, cui curæ ſit, non quemadmodum videatur bonus omnibus, ſed vt ſit vir bonus. Si multi eiuſmodi reperirentur in genere mortalium, non videretur magnopere commendari, qui tamen hac ratione eximitur non ſolum è plebe, ſed ex ceteris pœne omnibus, collocaturq; ſummo loco, altius vt non poßit. Pleriq; enim opinione virtutis contenti ſunt, vt Agamemnone idem poëta ſcripſit.* πολλοὶ, *inquit,* βροτῶν τὸ δοκεῖν εἶναι προτιοῦσι, δίκην παραβάντες. *Placuit autem hic locus perelegans, ex optimis ſcriptoribus, non paucis. Primus autem Plato eo bis vtitur initio ſecundi* πολιτειῶν, *vbi confert iuſtum re vera, cum altero, qui videri tantum iuſtus velit. Cum autem hic iam delineatus eſſe videretur, de illo ſubijcit.* τοῦτον δὲ τοιοῦτον θέντες, τὸν δίκαιον παρ' αὐτὸν ἱστῶμεν τῷ λόγῳ, ἄνδρα ἁπλοῦν καὶ γενναῖον, κατ' αἰσχύλον, οὐ δοκεῖν, ἀλλ' εἶναι ἀγαθὸν ἐθέλοντα. *Sed paullo inferius de iniuſto quoq; carmen Aeſchyli dici poſſe ait, his verbis:* τὸ δὲ τοῦ αἰσχύλου πολὺ ἦν ἄρα ὀρθότερον λέγειν κατὰ τοῦ ἀδίκου, ἅτε ἐπιτηδεύοντα πρᾶγμα ἀληθείας ἐχόμενον, καὶ οὐ πρὸς δόξαν ζῶντα, οὐ δοκεῖν ἀδικεῖν, ἀλλ' εἶναι ἐθέλειν, βα-

θεῖαν

θεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενον: ἐξ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλεύματα: & reliqua. Poëta autem de iustitia intelligi voluit: quod si tamen trium versuum primus prætereatur, aut immutetur; reliqui duo videantur forte ad iniustum, adeoq; ad iniustissimum, posse accommodari. Nam est in vtroque genere profundus mentis sulcus, siue acumen mentis, cernens, quid in rebus gerendis sequaris: quæ ethicorum VI. est philosopho δεινότης: ea si sit in viro bono, oritur prudentia, quæ φρόνησις appellatur: sin sit in alio, est πανουργία καὶ ἀδικία ἐσχάτη. Nam, vt in politicis quoq; dicitur, homo in omnibus animantibus, & optimus esse potest, & pessimus. Sed hæc disputatio referatur ad suum locum. Plutarchus in Aristide non videtur dubitare, quin Iustus ille Aristides à spectatoribus, ipse quoque huius tragœdiæ spectator, describi fuerit creditus: atq; iccirco omnium in ipsum oculi tum coniecti fuerint. Cum eius virtutes explicuisset, & cum primis hoc, quod reipub. operam daret, gratis prorsus & nulla mercede proposita; hæc subijcit: ὅθεν, ὡς ἔοικε, τὸν εἰς Ἀμφιάραον, ὑπ' Αἰσχύλου πεποιημένων ἰαμβείων, ἐν τῷ θεάτρῳ λεγομένων: οὐ γὰρ δοκεῖν δίκαιος, ἀλλ' εἶναι θέλει, βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενος, ἀφ' ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλεύματα: πάντας ἀποβλέψαι εἰς Ἀριστείδην, ὡς ἐκείνῳ μάλιστα τῆς ἀρετῆς ταύτης προσηκούσης. Nazianzenus vero etiam hoc elogio ornat diuum Basilium: οὐ γὰρ δοκεῖν ἐσπούδαζεν ἄριστος, οὐδὲ πίθον ᾤκει, ἐν μέσῳ τῇ ἀγορὰν, ὥστε πᾶσι προστρυφᾶν, κοινὴν τὴν πορείαν, τὸ ἀπορεῖν ποιούμενος.

P. 31. νεώτησι θερμοῖς) *Calidos homines lib. variarum lectio XXXI. cap. ultimo interpretatur Petrus Victorius, qui in omni sua vita vehementes sunt & inconsulti. Sic opus calidum apud Aristophanem, Pluto.* ὦ θερμὸν ἔργον, κἀνόσιον καὶ παράνομον. *Apud Terent. Eunucho: Vide ne nimium calidum hoc sit modo. Hic calidi nautæ, acres ad omne nefas. Habet autem hoc consuetudo cum improbis, non solum, ut nos faciat deteriores, qua de caußa quos rectè educatos volumus, à malis arcemus, bonis adiungimus: sed etiam, ut cum iisdem in certum exitium præcipites det. Ita & Dioscuri apud Euripidem, Electra, in extremo ab iniustitia deterrent & consuetudine malorum.* οὕτως ἀδικεῖν μηδεὶς θελέτω: μήθ' ἐπιόρκων μέτα συμπλείτω.

P. 33. ἔπορ κακὸν φέροι τις) *Præclara sunt apud Platonem ad Dionis propinquos, hæc videlicet.* τὸ γὰρ τῶν καλλίστων ἐφιέμενον αὐτῷ τε καὶ πόλει, πάσχειν ὅ, τι ἂν πάσχῃ, πᾶν ὀρθὸν καὶ καλόν. οὔτε γὰρ πέφυκεν ἀθάνατος ἡμῶν οὐδείς, οὔτ' εἴ τῳ ξυμβαίη, γένοιτο ἂν εὐδαίμων, ὡς δοκεῖ τοῖς πολλοῖς. κακὸν γὰρ καὶ ἀγαθὸν οὐδὲν λόγου ἄξιόν ἐστι τοῖς ἀψύχοις. *Rectum & præclarum prorsus est, eum, qui sibi & reip. res præclarißimas cupidè moliatur, pati, quodcumque sit, quod patiatur. Neque enim cuiquam nostrum contigit, ut immortalis esset, neque si alicui contingat, propterea beatus ille futurus sit, prout vulgo videtur. Quibus enim anima non est; iis neque boni quidquam est, neq; mali, quod momenti sit alicuius.*

Animo equidem designaueram plenißimas in in hanc tragœdiam explicationes. Ex ijs tamen hæc, quamuis pauca, Græci sermonis & optimorum scriptorum studiosi, quæso vt boni consulant: plura erant non solum in ingenio, sed etiam in commentarijs meis: neq; tamen omnia mihi arrogo, aut glorior, me omnia explicaturum fuisse: immo fateor, vt decet ingenuum animum, nemini minus, quàm mihi me in meis lucubrationibus satisfacere: neque putassem mihi dißimulandum, si quid me fugisset. Atque ita me geram in ceteris etiam meis vigilijs, quas in manibus habeo: futuras, neque dißimiles priorum, neque indignas homine erudito, neque inutiles cultoribus litterarum, certè noxias bonorum nemini.

FINIS.

Animaduersio σφαλμάτων.

Pag. 9. versu 12. ὂν πρύμνῃ, distinctionem expunge. v. 13. pro ὥραν, lege ὧραν. p. 12. pro εὔανδρος, ἄναυδος. p. 13. v. 1. pro σᾶν, σὰν. v. 5. pro παντὲς, πάντες. v. 13. πάτερ παντελὲς, penultimo, ποντομέδων. p. 19. v. 15. φιλοσόνως. v. 16. κ' ἀγγίοις. v. 19. ἀντηρέτας. p. 20. v. 4. πανδημεὶ. p. 28. v. 3. ὑπερβίῳ p. 31. v. 12. pro μακαρὰν, μακρὰν. p. 33. v. 7. μηλοβότων. p. 39. v. 3. δυσδαίμονας. v. 9. γλύτος. G 6. v. 1. pro securi, galea. *Si quæ sunt alia, quod non putamus, nisi fortaßis admodum leuia, collatione exemplaris Henrici Stephani tollat diligens lector. Illius autem fidem in omnibus sequendam nobis putauimus.*

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0131-9

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0133-1

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0134-6

12/b 2601
Ee 288. 8°
X 2202753
TA-06

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0135-2

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0136-8

ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΤΡΑΓΩΔΙΑ
ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΙΣ.

SEPTEM AD THEBAS DVCES ÆSCHYLI TRAGOEDIA.

AB IOANNE CASELIO
in Latinum ſermonem conuerſa, cum eiusdem in illam animaduerſionibus.

ΝΑΦΕ

Roſtochij, ex officina Stephani Myliandri.

Anno CIↃ. IↃ. XXCI.
Menſe Ianuario.

Latina Caselii prosaria versio huius Tragoed. Sola prodiit Rostochii 1582. 8vo. vid. Fabricii b. cl. Bibl. Graec. Lib II. cap. XVI. § 6.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-120793-p0137-3